Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 58 (8798).

14 март 1986 йил жума

Баҳоси 3 тийин.

ТАСС АХБОРОТИ

«СОЮЗ Т-15» КЕМАСИ УЧИРИЛДИ

Космик фазони тадқиқ этиш программасига мувофиқ 1986 йил 13 март куни Москва вақти билан соат 15 дан 33 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Союз Т—15» космик кемаси учирилди. Уни кема командири икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси полковник Леонид Денисович Кизим ва бортинженер Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси Владимир Алексеевич Соловьевдан иборат экипаж бошқармоқда.

Учиш программасида «Союз Т—15» кемасини 1986 йил 20 февралда ер атрофи орбитасига чиқарилган «Мир» илмий станцияси билан туташтириш ҳамда кема ичида мўлжалланган илмий-техникавий тадқиқотлар ва экспериментларни экипаж ўтказиши кўзда тутилади. Космик аппаратларни туташтириш 15 мартга белгиланган.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра, «Союз Т—15» кемаси ичидаги системалар нормал ишламоқда.

Космонавтлар Леонид Кизим билан Владимир Соловьев ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Л. Д. КИЗИМ.

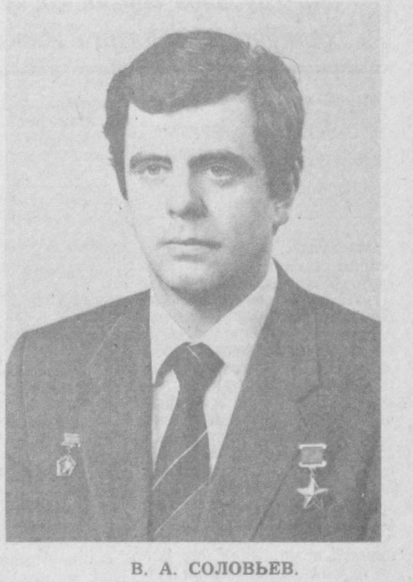

В. А. СОЛОВЬЕВ.

«Союз Т-15» кемасининг командири полковник Леонид Денисович КИЗИМ

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Леонид Денисович Кизим 1941 йил 5 августда Донецк областининг Красний Лиман шаҳрида туғилди.

У 1963 йилда Ленин комсомоли номидаги Чернигов учувчилар олий ҳарбий авиация билим юртини тамомлади. Сўнгра ҳарбий ҳаво кучларида хизмат қилди. «1 класс ҳарбий учувчи» ва «3 класс синовчи-учувчи» малакасига эга.

Леонид Денисович космонавтлар отрядига 1965 йилда қабул қилинган эди.

Л. Д. Кизим — 1966 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

Леонид Денисович 1975 йилда асосий ишидан ажралмаган ҳолда Ю. А. Гагарин номидаги ҳарбий ҳаво академиясини тамомлади.

Л. Д. Кизим икки марта: биринчи марта 1980 йилда «Союз Т-3» кемаси ва «Салют-6» орбитал станцияси командири сифатида, иккинчи марта 1984 йилда 237 сутка давом этган учиш вақтида «Союз Т-10» кемаси ва «Салют-7» орбитал станциясининг командири сифатида космосга парвоз қилди.

«Союз Т-15» кемасининг бортинженери Владимир Алексеевич СОЛОВЬЕВ

Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Владимир Алексеевич Соловьев 1946 йил 11 ноябрда Москва шаҳрида туғилди.

У 1970 йилда Бауман номидаги Москва олий техника билим юртини битирганидан кейин конструкторлик бюросида ишлаб, космик техниканинг янги намуналарини яратишда иштирок этди.

В. А. Соловьев — 1977 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзосидир.

Владимир Алексеевич 1978 йилда космонавтлар отрядига қабул қилинган эди.

Владимир Алексеевич биринчи марта «Союз Т-10» кемасининг ва «Салют-7» орбитал станциясининг бортинженери сифатида 1984 йили парвоз қилди, бу учиш 237 сутка давом этган эди.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ТИНЧЛИК СТРАТЕГИЯСИ

Ленин партиясининг халқаро миқёсдаги обрў-эътибори ғоят юксакдир. Планетада партиямизнинг тинчлик стратегиясига ишонч ортиб бормоқда. Урушларсиз ва қуролларсиз келажак бўлишига халқларнинг ишончи мустаҳкамланиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVII съезди ҳақида чет элларда билдирилаётган фикр-мулоҳазаларда ўз ифодасини топмоқда.

Халқлар съездни тарихий воқеа сифатида кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитетининг съездга Сиёсий доклади халқаро жамоатчилик фикр-ўйлари ва кайфиятларида чуқур из қолдирди. Хавф-хатарсиз дунёни вужудга келтириш философияси инсониятнинг орзу-умидларига мос келади. Съезд олға сурган конкрет ҳаракатлар платформаси холис ниятли кишиларни руҳлантирмоқда. Совет коммунистлари анжуманининг ғоялари ва қарорлари халқаро тараққиётнинг ҳозирги бурилиш босқичида муҳим даврни бошлаб бермоқда. Бу ғоялар ва қарорлар жаҳон сиёсатининг мазмунини ҳамда ўтиб бораётган аср охири ва келгуси аср бошларида Ер юзида ишларнинг боришини кўп жиҳатдан белгилаб беради.

«Съезд социализм ва тинчлик, тинчлик ва бунёдкорлик ажралмас эканлигини яна бир бор яққол кўрсатди, деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев. — Социализм инсониятни ҳарбий ташвиш ва зўравонликнинг оғир юкидан халос этиш йўлидаги курашга бошчилик қилмаганида, у ўзининг тарихий вазифасини бажармаган бўлур эди. Барча халқлар учун бехатар ва адолатли дунё — совет сиёсатининг бош мақсадидир».

КПСС ташқи сиёсий стратегиясининг асосий мақсадлари ва йўналишлари КПСС Марказий Комитетининг съездга Сиёсий докладида асослаб берилган. Унинг халқаро бўлимлари реализм ва новаторлик билан, уруш ва тинчлик проблемаларига масъулиятли ёндашиш, сифат жиҳатидан янги қарорларни излаш билан йўғрилгандир. Съезд партиянинг ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги бош йўлини — мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, Ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш йўлини маъқуллади. Унинг барча принципиал йўл-йўриқлари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги таҳрирдаги Программасига киритилди.

Съезд ҳужжатларида тинчликни сақлаш ва қарор топтириш йўлидаги ишларнинг конкрет программаси олға сурилган. Ҳозирги давр жаҳон тараққиёти ҳамма омилларини комплекс таҳлил этиш бу программага асос қилиб олинган. Унда принципиал хулосалар чиқарилдики, бу хулосалар муҳим назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлиб улар мустаҳкам тинчлик учун кураш сиёсатидан бошқа оқилона сиёсат йўқлиги ҳақидаги аниқ тушунча билан қуроллантиради.

Халқаро майдонда янги объектив шарт-шароитлар вужудга келди. Бизнинг давримизда ҳеч ким, ҳатто энг қудратли мудофаа барпо этган тақдирда ҳам ўзини ҳимоя қила олмайди. Ядро урушидагина эмас, балки қуролланиш пойгасида ҳам ғолиб чиқиш мумкин эмас. Хавфсизликни таъминлаш тобора кўпроқ сиёсий вазифа бўлиб бормоқда ва уни фақат сиёсий воситалар билангина ҳал этиш мумкин. Капитализм билан социализм ўртасидаги қарама-қаршилик фақат ва мутлақо тинч мусобақа ҳамда тинч рақобат шаклида ўтиши мумкин.

КПСС XXVII съезди ана шунга асосланиб, партия Марказий Комитетига халқаро хавфсизлик проблемаларини изчиллик билан, планли асосда ва қатъият билан ҳал қилишга эришишни топширди. Съезд Совет Иттифоқи ташқи сиёсатини тинч-тотув яшаш йўлига оғишмай амал қилишга, бизнинг принципларимиз ва позицияларимизни қатъий ҳимоя қилишни тактик жиҳатдан эпчиллик билан ўзаро мақбул бўлган келишувларга, мулоқот ҳамда ҳамжиҳатликни излашга тайёргарлик билан қўшиб олиб боришга қаратди. Съезд, дейилади Сиёсий доклад юзасидан қабул қилинган резолюцияда, Совет ташқи сиёсатини ҳамма йўналишларда янада активлаштириш, кескинлик ўчоқларини адолатли бартараф этиш йўлларини излаш, ҳамма давлатлар билан ўзаро манфаатли, яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш зарурлигини таъкидлайди.

Ядро хавфига, қуролланиш пойгасига қарши, ялпи тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун кураш партия фаолиятининг халқаро майдондаги бош йўналиши бўлиб қолаверади. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг 15 январдаги Баёнотида олға сурилган программани рўёбга чиқариш учун кураш ана шу доирада СССР ташқи сиёсатининг марказий йўналиши бўлиб қолади. Бу программа тарихий аҳамиятга эгадир. Агар босқичма-босқич амалга ошириш кўзда тутилган режалар бажарилса, инсоният XXI асрни ядро қуролисиз, ўзининг қирилиб кетиш хавфидан қутилган ҳолда кутиб олади.

Ўзаро асосда таъсирчан контролни қўлланган ҳолда чеклашга ёки тақиқлаб қўйишга СССР тайёр бўлмаган қурол тури йўқ. Ҳозир вақт ғаниматида космосга қурол-яроғлар чиқариладиган эшикни маҳкам беркитиб қўйиш айниқса зарурдир. Халқлар ядро потенциалларини қисқартириш ишида реал силжишни талаб қилмоқдалар. Ядро синовларини тўхтатиш ҳамда Европа зонасида Совет ва Америка ўртача олислик ракеталарини тугатиш бу соҳада жуда катта қадам бўлур эди. Ҳақиқат дақиқалари яқинлашмоқда. Ғарб сиёсатчилари ядро қуролидан воз кечишга умуман тайёрми! — Улар бу саволга жавоб беришларига тўғри келади. Улар қуролланиш пойгасини қандай қилиб тўхтатиш хусусида конкрет қадамлар қўйишга, амалий ҳаракатлар қилишга, реал аҳдлашиб олишга тайёрми! СССР бунга тайёрдир.

КПСС халқаро фаолиятининг асосий йўналишларидан бири Европа масаласидир. Европанинг тарихий истиқболлари — тинч ҳамкорлик қилишда, кескинликни юмшатиш тажрибасидан фойдаланишда, бу тажрибани ривожлантириш ва бойитишдадир. Хельсинки жараёни негизида ядро қуроллари ва оддий қуролларни тубдан камайтириш асосида ишончли хавфсизликни таъминлаш мумкин. Осиё ва Тинч океан йўналишларининг аҳамияти ортиб бормоқда. Бу ерда барқарорлик ва тинчлик иши манфаатларини кўзлаб тегишли ечимларни излаш талаб қилинади. Планетанинг кўплаб қайноқ нуқталари можароли вазиятлар сира кечиктирилмай бартараф этилишини кутмоқда.

КПСС XXVII съезди халқаро хавфсизликнинг кенг кўламли системасини барпо этишдан иборат янги катта ғояни олға сурди. Унинг принципиал Асослари таърифлаб берилди. Улар ҳар томонлама, комплекс, новаторлик характеридадир. Ҳозирги замон хавфсизлик тушунчасининг барча жиҳатлари — унинг ҳарбий, сиёсий, иқтисодий ва гуманитар соҳалари биринчи марта бир бутун бўлиб мужассамлашмоқда.

Асослар ҳарбий соҳада, жумладан ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг бир-бирларига ёки учинчи давлатларга қарши урушдан — ҳам ядровий, ҳам оддий урушдан бош тортишини кўзда тутади; космосда қуролланиш пойгасига йўл қўймасликни, ҳар қандай ядро синовларини тўхтатишни ва уни бутунлай тугатишни, химиявий қуролни қўллашни тақиқлашни ва бошқа чораларни кўзда тутади. Халқаро практикада ҳар бир халқнинг ўз тараққиёти йўллари ва шаклларини мустақил равишда танлаб олиш ҳуқуқини сўзсиз ҳурмат қилиш; давлатлар ўртасидаги ишончни мустаҳкамлаш чоралари, уларга ташқаридан ҳужум бўлмаслигининг таъсирчан гарантияси, чегараларнинг дахлсизлиги; халқаро терроризмни тугатишнинг самарали методларини ишлаб чиқиш сиёсат соҳасидаги асосий принциплар қаторига киради.

Иқтисодий хавфсизлик асослари муҳим аҳамиятга эга. Бу соҳада ҳар қандай камситишдан, қамал ва жазо чораларидан воз кечиш; қарз проблемасини адолатли ҳал этиш; янги жаҳон иқтисодий тартибини ўрнатиш ва бошқа чора-тадбирлар бор. Гуманитар соҳа объектив хабардорликни, халқларни бир-бирининг ҳаёти билан ўзаро таништириб боришни; улар ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва аҳилликни мустаҳкамлашни, геноцидни, аппартеидни, фашизмни тарғиб этишни ҳамда бошқа ҳар қандай ирқий, миллий ёки диний мумтозликни тугатишни, шунингдек, бошқа муҳим ҳамкорлик мақсадларини кўзда тутади.

«Халқаро хавфсизликнинг кенг кўламли системасини барпо этиш асослари» — жаҳон сиёсатидаги янгиликдир. Улар Ер юзида тинчлик тақдиридан ташвишланаётган барча ҳукуматлар, партиялар, жамоат ташкилотлари ва ҳаракатларнинг амалий фаолияти учун кенг имконият очиб беради. Жаҳон ҳамжамияти мамлакатлари раҳбарларини икки томонлама ва кўп томонлама бевосита, мунтазам мулоқоти учун ҳам шароитлар яратилмоқда. Бу тинчликни мустаҳкамлаш учун алоҳида масъулиятли, ядро қуролига эга бўлган беш давлат — Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари ўртасида айниқса муҳимдир.

Биз халқлар хавфсизлиги ва ҳамкорлигини таъминлаш лозим бўлган новаторлик ғояларини, принципларини, режалари ва таклифларини олға сурар эканмиз, хомхаёлга берилмаймиз, дунёда вазият хавфли эканлигидан кўз юммаймиз. КПССнинг қатъият билан ўтказаётган фаолияти туфайли бу вазиятни соғломлаштириш учун шарт-шароитлар вужудга келмоқда. Аммо бу яхшилик сари бурилишнинг ўзи эмас. Империализмнинг милитаристик, агрессив кучлари мухолифликни сақлаб қолишга, уни абадийлаштиришга, қуролланиш пойгасини авж олдиришга уринмоқдалар. Бироқ ҳозирги вақтда бу хавфли сиёсатга қарши чиқаётган қудратли куч бор — бу тинчлик, ақл-заковат ва эзгу ниятнинг улкан потенциалидир.

Жаҳон социализм системаси уруш хавфига қарши турган ғоят муҳим омилдир. Партиямиз ва давлатимизнинг ташқи сиёсат соҳасидаги ишларини социалистик ҳамдўстлик қардош мамлакатлари актив қўллаб-қувватламоқдалар. Улар халқаро майдонда мувофиқлаштирилган сиёсатни ўтказмоқдалар. Жаҳон коммунистик ҳаракати, миллий ва социал озодлик кучлари, урушга қарши қудратли ҳаракат халқларнинг хавфсизлигини ҳимоя қилмоқда.

Урушга қарши жангда актив қатнашиш — Ленин партияси ташқи сиёсий стратегиясининг моҳиятидир. Бундай сиёсатни совет халқи тўла қўллаб-қувватламоқда, чет эллардаги миллион-миллион кишилар бу сиёсатга хайрихоҳлик билан қарамоқда. Унинг амалга оширилиши кўп меҳнат ва куч сарфлашни талаб этади. Лекин бизнинг ишончимиз комилки, келажак шу сиёсат томонидадир.

(«ПРАВДА»нинг 12 март сонидаги бош мақоласи).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси навбатдаги мажлисида КПСС XXVII съезди қарорларини рўёбга чиқариш юзасидан партия, совет, жамоат ва хўжалик ташкилотлари олдида турган биринчи навбатдаги баъзи вазифаларни кўриб чиқди. Съезд йўл-йўриқларининг мазмуни ва руҳи ҳар бир партия ташкилотига, ҳар бир коммунистга, ҳар бир кишига етказилиши зарур. Яқин вақт ичида ҳамма жойда конкрет ташкилий-хўжалик ва оммавий-сиёсий тадбирларни ишлаб чиқиш, уларнинг сўзсиз бажарилишини аниқ-пухта ташкил этиш керак. Съезддан кейинги дастлабки кунларданоқ республика халқ хўжалиги барча бўғинларида юксак меҳнат маромини, сифатли ишлашни таъминлаш, ижодий ва ишчанлик услубини қарор топтириш, меҳнаткашларнинг ташаббусини ривожлантириш, ўзаро талабчанлик ва танқидий муносабатда бўлиш вазиятини вужудга келтириш лозим.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Матлубот кооперациясини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида республика матлубот кооперацияси фаолиятини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш, қишлоқда социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишда унинг ролини оширишга оид амалий тадбирлар белгиланди.

Ўзбекбирлашувга, Қорақалпоғистон республика ва область матлубот союзларига қишлоқ хўжалик маҳсулоти ва хом ашёни харид қилиш ва қайта ишлашни кўпайтириш, Озиқ-овқат программасини ҳамда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ва хизмат соҳасини ривожлантириш комплекс программасини амалга ошириш соҳасида актив ва собитқадамлик билан иш олиб бориш, қишлоқни социал-маданий жиҳатдан ўзгартиришга бутун чоралар билан кўмаклашиш вазифаси топширилди. Қарорда матлубот кооперацияси ташкилотлари ва корхоналарининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш, фан-техника тараққиёти ва илғор тажриба ютуқларини уларнинг иш практикасига кенг жорий этиш кўзда тутилади.

Республика маҳаллий Советлари ижроия комитетларига, министрликлари ва идораларига ҳам тегишли топшириқлар берилди. Партия комитетларига меҳнат коллективларида кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлар масалаларига эътиборни кучайтириш, матлубот кооперацияси ходимларини партия ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этишда бошланғич партия ташкилотларига ёрдам бериш тавсия этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XXI пленумининг чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш юзасидан Зомин район партия комитетининг фаолияти кўриб чиқилди. Чорвачилик тармоғига раҳбарлик қилиш, қиш даврида фермаларда маҳсулот етиштиришни кўпайтириш соҳасида район партия комитети ва унинг бюроси амалга оширган ташкилотчилик ва сиёсий ишлар қониқарсиз деб топилди. Марказий Комитет бюроси Зомин район партия комитетидан, унинг биринчи секретари ўртоқ А. Соипназаровдан чорвачиликдаги ишларнинг аҳволи учун совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари, раҳбарлари ва мутахассислари жавобгарлигини ошириш, халқ хўжалигининг мазкур участкасида тартиб ўрнатиш ва ишларни тубдан қайта қуриш соҳасида шошилинч чоралар кўришни талаб қилди.

Коммунистларни жой-жойига қўйишга алоҳида эътибор бериш, ишлаб чиқаришда уларнинг авангардлик ролини таъминлаш, чорвадорлар орасида социалистик мусобақа таъсирчанлиги ва ошкоралигини кучайтириш зарур. Қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат ва дам олиш шароитларини, уларга медицина, савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга оид конкрет тадбирларни амалга ошириш вазифаси қўйилди.

Давлат агросаноат комитетига, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига, бошқа министрликлар ва идораларга район хўжаликларига амалий ёрдам бериш таклиф этилди.

Партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида, конференцияларда ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида коммунистлар билдирган танқидий мулоҳазалар, илтимослар ва таклифларни рўёбга чиқариш юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг тадбирлари тасдиқланди, уларни бажариш устидан контрол ўрнатиш чоралари белгиланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг мажлисида хўжаликка партия раҳбарлиги, ташкилотчилик ва сиёсий ишларга оид бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилиб, улар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

ЖАДАЛЛАШТИРИШ, САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ—ЎН ИККИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ШИОРИ!

Пойтахт области коммунистлари ва барча меҳнаткашлари КПСС XXVII съезди қабул қилган тарихий қарорларни, янги беш йилликнинг улуғвор вазифаларини амалга оширишга киришдилар. Съезд бунёдкорлик ишларимизга янгича руҳ ва кўтаринкилик бахш этди.

Съезд ғояларини омма онгига ва қалбига етказишда барча оғзаки сиёсий агитация кадрлари билан бирга партия XXVII съезди делегатлари ҳам актив иштирок этмоқдалар. Улар съезддан олган бой таассуротларини ҳамкасблари, меҳнат коллективлари билан бўлаётган учрашувларда ўзаро ўртоқлашмоқдалар, барчанинг эътиборини экономикани интенсив ривожлантиришга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, иш самарадорлиги ва сифатини оширишга қаратмоқдалар.

«Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакциялари ташкил этган давра суҳбати иштирокчилари бўлган КПСС XXVII съезди делегатлари янги талаблар асосида ишни қайта қуриш, халқ хўжалигининг барча тармоқларини жадал ривожлантириш, иш услуби ва методини такомиллаштириш, кадрлар билан ишлашни яхшилашга кўмаклашувчи кўпгина муҳим таклифларни ўртага ташладилар, ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар устида тўхталдилар.

Давра суҳбати ҳақидаги ҳисобот газетанинг иккинчи саҳифасида босилмоқда.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент область партия комитети бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва унинг ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги ролини ошириш тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан Акмал Икромов район партия комитетининг ҳисоботини тинглади. Шу нарса таъкидландики, районда комсомоллар ва ёшлар билан изчил иш олиб борилмаяпти. Халқ хўжалигини интенсивлаштириш ва фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда йигит ва қизларнинг иштирокини активлаштириш юзасидан зарур тадбирлар кўрилмаган. Ёшларнинг ижодий уюшмалари яхши ривожлантирилмаган, кейинги икки йил ичида биронта ҳам комсомол-ёшлар бригадалари тузилмади, улар ўртасида социалистик мусобақа ташкил қилинмади. 1985 йили ёш ишчиларнинг прогуллари ва меҳнат интизомини бузиш ҳоллари туфайли кўплаб иш вақти йўқотилди. 10 минглаб сўмлик саноат маҳсулоти кам ишлаб чиқарилди. Коммунистларнинг ёшлар билан ишлашдаги масъулияти етарли оширилмаяпти, бу соҳага жавоб берувчи бюро ва партком аъзоларининг ҳисоботлари эшитилмайди.

Комсомол кадрларини танлаш, жой-жойига қўйишда ҳамон жиддий камчиликлар мавжуд. Муносиб резерв тайёрлаш иши бўш ташкил қилинган, узоқ вақт вакант лавозимлар бўш туради.

Комсомол ва ёшларни идеологик тарбиялаш савияси паст. Йигит ва қизларни физкультура ва спорт машғулотларига оммавий равишда жалб қилиш юзасидан етарли иш олиб борилмайди.

Район партия комитетларининг бўлимлари, бошланғич партия ташкилотлари комсомол органларининг иш услуби форма ва методларини такомиллаштиришга, район комсомол ташкилоти барча бўғинларининг жанговарлигини оширишга кам эътибор берадилар. Район партия комитетининг секретарлари, масъул ходимлари, совет ва хўжалик раҳбарлари комсомоллар ва ёшлар билан камдан-кам учрашиб турадилар, ёшларнинг тадбирларида онда-сонда қатнашадилар.

Район комсомол комитетининг, бошланғич комсомол ташкилотларининг иш услуби форма ва методларида мажлисбозлик, қоғозбозлик давом этмоқда, ёшлар ўртасида жонли иш олиб бориш ўрнига кўплаб оммавий тадбирлар ўтказишга берилиш ҳоллари мавжуд. Область партия комитетининг бюроси Акмал Икромов район партия комитетининг секретарлари Т. Ҳ. Ҳайдаров, В. А. Чекмарев, Ш. Ҳ. Шукурова ўртоқларга мавжуд камчиликларни бартараф этиш, КПСС XXVII съезди қарорлари асосида ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш бўйича ишларни активлаштириш юзасидан конкрет тадбирлар кўришни топширди.

Бўка район партия комитети биринчи секретари ўртоқ Ҳ. Пирнапасовнинг умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш соҳасида район партия комитети олиб бораётган ишлар тўғрисидаги ҳисоботи тингланди. Область партия комитетининг бюроси шунга эътиборни қаратдики, районда маориф муассасалари фаолиятида сифат ўзгаришлари қилиш юзасидан етарли ташкилотчилик ва сиёсий ишлар олиб борилмаяпти, қабул қилинган тадбирларни бажариш борасида етарли қатъият кўрсатилмаяпти, район халқ маорифи бўлими ўқув юртларига раҳбарлик қилишнинг услуб ва методларини яхшиламаяпти. Кўп мактаб ва ҳунар-техника билим юртлари эскичасига ишламоқдалар. Ўқув тарбия жараёнида таълимнинг янги формалари суст жорий қилинмоқда. Кўпгина ўқитувчиларнинг малакаси паст.

Район партия комитети мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари ҳаётига чуқур кириб бормайди. Педагогик коллективлар фаолиятига партиявий таъсир бўшашиб кетган.

Район ижроия комитети, база корхоналари ўқувчиларни меҳнатга тайёрлаш масалаларини пухта ишлаб чиқмаганлар. Ўқув-ишлаб чиқариш бригадаларига ўқувчиларни жалб қилиш ҳамон қониқарли эмас. Касбга йўналтириш иши бўш олиб борилмоқда. 8-синф битирувчиларини ҳунар-техника билим юртларига юбориш плани бажарилмаяпти.

Область халқ маорифи бўлими, область ҳунар-техника таълими бошқармаси рўй берган аҳвол билан муроса қилиб келмоқдалар, камчиликларни қайд этадилар-у, уларни бартараф этиш юзасидан қатъий чоралар кўрмайдилар.

Область агросаноат комитетининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари қишлоқ мактабларининг, ўқув ишлаб чиқариш комбинатларининг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш масалаларини ҳал этиш, мактаб ўқувчиларининг ижтимоий фойдали ишлаб чиқариш меҳнатини ташкил этишдан четда турибдилар.

Область партия комитети Бўка район партия комитети бюросининг умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш юзасидан ишини қониқарсиз деб топди.

Мактаб ислоҳотига раҳбарликдаги катта камчиликлари учун район партия комитетининг секретари М. М. Мирзаева, район ижроия комитети раисининг ўринбосари Д. Султонов жиддий огоҳлантирилдилар. Район халқ маорифи бўлими аппаратининг бошланғич партия ташкилотига бўлим мудири О. С. Порсиевнинг масъуллигини кўриб чиқиш топширилди.

Бюро мажлисида бошқа масалалар ҳам муҳокама этилиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

АЛОҲИДА КИТОБЧА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

КПСС XXVII съездида тасдиқланган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Устави тексти китобча қилиб нашр этилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарди.

* * *

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVII съездининг КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий доклади юзасидан қабул қилган резолюцияси ҳамда партия XXVII съезди қарорлари алоҳида китобча қилиб чиқарилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ-ХАЁТГА!

ЖАДАЛЛАШТИРИШ, САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ— ЎН ИККИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ШИОРИ!

«Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газета редакцияларида ўтказилган давра суҳбати қатнашчилари–КПСС XXVII съезди делегатларидан бир группаси партия социал-иқтисодий стратегиясини амалга ошириш йўллари ҳақидаги саволларга жавоб берадилар.

Ф. СЕФЕРШАЕВ, Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози бригада бошлиғи, СССР Олий Совети депутати:

«Пахтачиликни ривожлантиришнинг асосий йўли қишлоқ хўжалигида индустриал методларни кенг қўлланишдан иборатдир. Биз бу вазифани амалга ошира оламиз».

Т. П. КИМ, Ғалаба районидаги Ленин номли колхоз аъзоси:

«Ҳар бир коммунист аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда қатъийлик ва ғайрат кўрсатиши керак. Съезд қарорларидан мен шу хулосага келдим».

П. С. МАҚСУДОВ, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати директори:

«Ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантириш учун қайси омиллардан самарали фойдаланиш лозимлигини бугунги кунда биз аниқ ҳис этиб турибмиз. Энг аввало фан-техника тараққиётини жадаллаштириш лозим».

Л. М. МИХЕЕВА, Олмалиқ химия заводи оператори:

«Партия съезди олға сурган вазифаларни амалда бажариш учун социалистик мусобақани аниқ ва маълум мақсадни кўзлаб ташкил этишимиз керак».

И. Ҳ. ОРИПОВ, «Главташкентстрой»га қарашли 1-уйсозлик комбинати бетончилар бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони:

«Танқид ва ўз-ўзини танқид йўл қўйилган камчиликларни тузатишнинг синалган усулидир. Ишчанлик, ошкоралик, қуйидан назорат, топширилган иш учун талабчанликни кучайтириш керак».

И. Р. ТЎЛАГАНОВА, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси тикувчи-мотористкаси:

«Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва хилини кўпайтириш устида тинмай изланишимиз лозим».

У. ЙЎЛДОШЕВА, Паркент районидаги Калинин номли совхоз сут соғувчиси:

«Чорвачилик фермаларидаги сермеҳнат жараёнларни механизациялаш масаласини ҳал этиш вақти аллақачон келган. Чорвадорлар эҳтиёжига алоҳида эътибор билан қараш керак».

— Съезд қарорларидан сиз қандай хулосалар чиқариб олдингиз?

Мақсудов: Ҳаёт партия олдига, жамият олдига қўйган туб масалаларга съезд мукаммал жавоб берди, ҳар бир коммунистни, ҳар бир совет кишисини истиқболдаги вазифалар билан қуроллантирди. У КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш концепсияси жуда ҳам тўғри қўйилганлигини яна бир бор тасдиқлади.

Михеева: Ҳаётимизнинг ҳамма соҳасини жадал ривожлантириш, жиддий ўзгаришлар ясаш оддий бир шиор бўлмай балки партия тутган қатъий ва ўзгармас йўлдир. Мен съезддан қайтибоқ Олмалиқ химия заводининг кўпгина ишчилари билан суҳбатлашишга улгурдим. Уларнинг барчаси партия тутган йўл ҳамманинг кўнглидаги гап эканлигини қайта-қайта тилга олмоқдалар.

Сефершаев: Қўйилган янги, кенг миқёсли, мураккаб вазифаларни ҳал этиш ҳар бир коммунистдан аниқ мақсадни кўзлаб ҳаракат қилишни, ишчанлик ва фидокорлик кўрсатишни талаб этади. Агарда биз янгича усулда ишлашга ўтмасак бир қадам ҳам олға силжий олмаймиз. Гражданча мардлик кўрсатиб ва шароитга ҳушёр баҳо бериб ҳар қандай эскилик сарқитларини улоқтириб ташлашимиз, дадил олға интилишимиз керак.

Орипов: Амалий ишда жанговар руҳ бўлсин, коллективчилик принципига қатъий амал қилайлик, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтирайлик, шовқин-суронга қарши курашайлик, ишчан ва ҳалол бўлайлик. Съезд қарорларидан мен шундай хулосаларни чиқариб олдим.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий докладининг ҳар бир сатри, бошқа ҳужжатлар ишга новаторларча ёндашиш руҳи билан суғорилгандир. Уларни ўқиб эскича ишлаш усулига қайтмайлик, ишга ижодий ёндашиш учун тинмай изланайлик деган қарорга келдим. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг «Бу ишни бирор бошқа одам қилсин деб ташлаб қўйиш биз, коммунистларга ярашмайди. Партия ташкилоти принципиал муносабатларга асосланган жўшқин ҳаёт кечираётган бўлса, коммунистлар умумий мавзуларда сафсата сотмасдан, конкрет ишлар билан машғул бўлсалар муваффақият бўлиши турган гап», деган гапларини яхши эслаб қолдим.

Ҳақиқатан ҳам, ҳар бир коммунистга, ҳар бир ходимга унинг амалий ишига қараб баҳо бериш керак. Шунда ҳозирги туб бурилиш даври учун характерли бўлган вазифаларни тезроқ ҳал этамиз.

Тўлаганова: Мендек оддий ишчининг съездга делегат этиб сайланганлиги катта бахтдир. Буни мен бир умр ёдимдан чиқармайман. Мамлакатнинг минглаб коммунистлари қатори мен ҳам съезд ишида иштирок этиб муҳим тарихий ҳужжатлар учун овоз бердим. Камчиликларга муросасизлик, ишчанлик ва принципиаллик, ҳамма ишда новаторлик руҳи съезд ишига хос хусусият бўлди.

Мен ҳамкасб дугоналарим билан тезроқ учрашиш, съезддан олган бой таассуротларимни улар билан ўртоқлашиш орзусида эдим. Съезддан қайтган кунимоқ коллектив аъзолари билан учрашиб, улар эътиборини ўн иккинчи беш йиллик вазифаларига қаратдим. Халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқариш ва улар сифатини яхшилаш съездда қўйилган бош вазифалардан бири эканлигини таъкидладим.

— Сизнинг навбатдаги ишларингиз? Сиз меҳнат қилаётган корхона коммунистлари, коллективи олдида қандай вазифалар турипти?

Мақсудов: Кўпчилик тармоқларда шу жумладан, машинасозлик, электротехника, геология ва бошқа соҳаларда жуда қаттиқ ва иссиққа чидамли металларни кенг қўлланмасдан техника тараққиётини тасаввур қилиш қийин. Комбинатимиз шундай металлар етказиб берувчи йирик корхоналарнинг биридир. Биз ўз маҳсулотларимизни 5 мингдан ортиқ адресга юборамиз. Чирчиқлик металлурглар ўн иккинчи беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришлари керак. Энг муҳими унинг сифатини оширишдир. Ҳозирги вақтда бу биринчи даражали ва энг муҳим вазифадир. Бизнинг қаттиқ қотишмаларимиздан тайёрланган қирқувчи асбоблар шунингдек бошқа буюмлар ва машиналар узоқ вақт ва ишончли ишласа, мамлакатимиздаги минглаб коллективлар шунчалик кўп фойда олади. Биз ҳар йили ўз ишларимиз ҳақидагина эмас, бизнинг маҳсулотимизни олаётганлар манфаатлари ҳақида ҳам ўйлашимиз, ғамхўрлик қилишимиз керак. Худди шунинг учун ҳам шартнома мажбуриятларининг белгиланган номенклатурада бажарилиши устидан алоҳида назорат ўрнатганмиз. Комбинат коммунистларининг куч-ғайрати ҳам шу вазифаларни ҳал қилишга қаратилган. Комбинат директори сифатида мен эса, тўғри айтилганидек, ҳаммаси учун жавобгарман. Съезд делегати бўлганим учун ҳам масъулиятим янада ошади.

Михеева: Қишлоқ хўжалиги учун минерал ўғитлари етказиб берувчи химия заводида ишлайман. Шунинг ўзи ҳамма нарсани айтиб турипти. Дала меҳнаткашлари ихтиёрида химия ўғитлари кўп бўлса, ҳосил ортиқ бўлади, мамлакат кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олади. Халқ фаровонлигининг ошиши ва уни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланишининг яхшиланиши ҳам кўп жиҳатдан шунга боғлиқдир.

Афсуски, коллективимиз ўн биринчи беш йилликда зиммасидаги вазифанинг уддасидан чиқмади. Фақатгина ўтган йили биз белгилангандан 40 минг тонна кам минерал ўғитлари ишлаб чиқардик. Хом ашё етказиб берувчилар бизга панд бердилар. Хом ашёнинг сифати техник шартларга мувофиқ бўлмади. Шуни айтиш кераккки, биз узоқ йиллар давомида бундай шартларни билмадик ҳам. Холисона партиячасига тўғри гапирадиган бўлсак, ишимизда нуқсонлар ҳам анчагина бўлганлигини тан олиш керак. Зероки, аслини олганда бир хил шароитларда ишловчи турли сменаларда пировард натижа кўпинча бир хил бўлмаганлигини қандай изоҳлаш мумкин?

Завод коммунистлари уюшқоқлик, интизом ва тартибни мустаҳкамлаб бориб, коллективнинг куч-ғайратини пайдо бўлган ана шу қийинчиликларни қатъий бартараф этишга йўналтирдилар. Завод коллективи шу йилнинг икки ойлик планини бажарди. Кишиларда иш бундан буён давр талаб қилган даражада боришига бўлган ишонч хосил бўлди.

Орипов: Бинокорларнинг иши ошиб-тошиб ётибди. 1-уйсозлик комбинати партия ташкилоти ва раҳбарлиги ҳар бир коллективда, ҳар бир иш жойида ўсиш резервларидан тўлароқ фойдаланишга ҳаракат қиладилар.

Комбинатимиз «КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунликлар» шиори остида борган мусобақанинг сўнгги босқичида икки марта беллашув ғолиби бўлди. Йирик панелли уйсозлик заводининг мен раҳбарлик қилаётган бетончилар бригадаси ҳам бу меҳнат ютуғига ўз ҳиссасини қўшди. Биз ўн биринчи беш йилликни 1984 йилнинг октябрь ойидаёқ бажариб қўйдик.

Коммунистлар барча хайрли ташаббусларнинг бошловчилари бўлдилар. Уларнинг ташаббуси билан меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш бўйича чоралар кўрилди, илғорлар тажрибаси кенг тарғиб қилинмоқда, меҳнатни аниқ ташкил этиш йўлга қўйилди.

Бригадамизда жорий қилинган рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга ижобий ёрдам берди. Биз мавжуд ишчи кучи билан иккита эмас, учта кассета қурилмасига хизмат қила бошладик. Бу меҳнат унумдорлигини анча ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга олиб келди.

Комбинатда бригадамизнинг «Беш кунлик топшириқни тўрт кунда бажарамиз!» шиори остида бошлаган ташаббуси кенг қўллаб-қувватланди. Кўпчилик бригадалар меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришдилар. Партия ташкилоти илғорларнинг тажрибаси умумхалқ мулки бўлиб қолишига ҳаракат қилмоқда.

— Сизнингча, бошланғич партия ташкилотингизнинг иш услуби ва усулларида қандай камчиликлар бор?

Камчиликларни ошкора, очиқ ва принципиал танқид қилиш, оқсаётган масалаларни кескин муҳокама қилиш етишмаяпти. Ваҳоланки, танқид ва ўз-ўзини танқид барча нуқсонларни тузатишнинг синалган усулидир. Съездда таъкидланганидек, ишчанлик, ошкоралик, қуйидан туриб назорат қилиш, топширилган иш учун масъулиятни кучайтириш керак.

Ким: Яқинда бизнинг участкамиз коммунистлари ғўзага ишлов бериш технологиясининг бузилиш ҳоллари содир бўлганлигидан ташвишда эдилар. Барча агротехника тадбирлари қулай муддатларда юксак сифатли қилиб ўтказилмади.

Бунинг олдини олиш учун нима қилиш керак? Цех партия ташкилоти технологияга риоя этилишини синчковлик билан назорат қила бошлади. У яхши натижа берди. Ўтган йили ҳар гектар ердан пландаги 33 центнер ўрнига 40,9 центнердан ҳосил олдик. Биз планни 124 процент қилиб бажардик. Шуниси диққатга сазоворки, пахтанинг деярли 60 проценти биринчи сортга, 20 проценти эса иккинчи сортга топширилди.

Эришилган бу натижа чегара бўлолмайди. Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида биз янада юксак марраларни эгаллашимиз керак. Биринчи ўринда фақатгина миқдор бўлиб қолмай, пахта сифати ҳам туради.

13 та пахтачилик бригадаларининг раҳбарлари орасида бирорта ҳам аёлнинг йўқлиги бизни ташвишлантирмоқда. Бу нуқсонни бартараф этиш керак.

Йўлдошева: съездда Озиқ-овқат программасини оғишмай ва изчил амалга оширишнинг муҳимлиги ҳақида кўп гап бўлди. Ўтган йили бизнинг совхоз кўпчилик кўрсаткичлар бўйича планни бажарди. Лекин давлатга тухум ва жун сотиш топшириқларини уддалай олмадик.

Мен ўзим бу йил бириктилган 24 бош сигирнинг ҳар биридан ками билан 3000 килограммдан сут соғиб олмоқчиман. Коммунист бўлган бошқа сут соғувчилар ташаббусимни қўллаб-қувватлашди. Бу бизнинг съезд қарорларига амалий жавобимиз бўлади.

Сефершаев: ўзбек пахтакорларининг шон-шуҳратини тиклаш керак. Улар ҳақиқатан ҳам олтин қўллар эгаси эканликларини иш билан исботлашлари лозим. Уларнинг маҳорати ва меҳнатсеварлиги ҳаммага маълум. Биз қишлоқ коммунистлари зиммасига бу ишда алоҳида масъулият юкланади.

Областимиз пахтакорларининг куч-ғайрати билан яратилган индустриал технология энг мураккаб шароитларда ҳам яхши ҳосил етиштириш, унинг кўп қисмини машиналар ёрдамида териб олиш имконини беради. Бироқ, партия раҳбарлигининг сусайиши планнинг ҳар қандай йўл билан бажариш йўлига ўтиб олишга, агротехниканинг бузилишига, депрессив ҳолатларнинг вужудга келишига сабаб бўлганлигидан ҳеч вақт кўз юмиб бўлмайди. Пахтачиликни интенсив ривожлантириш йўлида турган барча ғовларни қатъий бартараф этиш лозим. Бундай нуқсонлар эса анчагина бор.

Ўтган йили биз барча 119 гектар ерга «Тошкент-1» пахта нави чигитини экишга мажбур бўлдик. Бу нав вилт касалига чалинишини яхши билардик. Бунинг оқибатида колхоз етиштирилган пахта хом ашёсининг бирор килограммини ҳам биринчи сорт билан топшира олмади. Бу йил «С-48-80» навли пахта чигити экамиз. Бу нав хўжалик учун анча фойдали, бироқ, бу навнинг толаси тўқимачиларни етарли даражада қаноатлантирмайди.

Йўл қўйилган нуқсонлар натижасида кўрган зарарларнинг ўрнини қоплаш, селекционерларнинг сусткашлигини бартараф этиш учун кўп куч-ғайрат сарфлаш лозим бўлади.

— Сизнинг фикрингизча ишлаб чиқаришни интенсивлашни тезлаштиришнинг асосий йўллари қандай?

Мақсудов: ҳамма жойдагидек бизда ҳам асосий йўл ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришдир. Биз бу ишни ўз корхонамизда тартиб, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашдан бошладик. Бу дарҳол ўз натижаларини берди. Масалан, комбинатда бир неча миллион сўмлик ишлатилмаётган асбоб-ускуналар йиғилиб қолганлиги маълум бўлди. Уларнинг анчагина қисмини ишга туширишга муваффақ бўлдик.

Фикримча, ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришдек кўп машаққатли йўлга одим ташлаганда айрим шундай «икир-чикир»ларни ҳам эсдан чиқармаслик лозим. Ишнинг муваффақияти жуда кўп омилларга боғлиқдир. Бироқ энг муҳими, албатта, фан-техника тараққиётидир. Биз комбинатимизда кўпгина техник янгиликлар туғилганлиги, улар синаб кўрилганлиги билан асосли равишда фахрланамиз. Масалан, илгари сув ва атмосферани ифлослантирувчи маҳсулотларни утилизация қилиш йўли билан ўғитлар ишлаб чиқаришни йўлга солиш мумкин бўлди.

Лекин, ҳали исталган ҳамма ишларни ҳам амалга оширганимизча йўқ. Ҳозирги вақтда биз барча янгиликлар, прогрессив жараёнларни тўла ҳажмда ва тез жорий этиш учун фан-техника базасига эга эмасмиз. Буни бартараф этиш учун лойиҳалаш ва илмий-тадқиқот ташкилотларини корхоналарга яқинлаштириш, кейинчалик эса уларни бир-бирига бирлаштириб юбориш лозим.

Орипов: бизнинг фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий қилиш бўйича барча планларимизнинг реаллиги кўп жиҳатдан капитал қурилишдаги иш аҳволига боғлиқдир. Съездда халқ хўжалиги бу тармоғи қолоқлигини бартараф этиш зарурлиги ҳақида гапирилганлиги бежиз эмас. Капитал қурилишнинг индустрия ва уни бошқариш даражасини анча ошириш талаб этилади.

Биз республика пойтахтида уй-жой муаммоси кескин бўлиб қолаётганлигини яхши тушунамиз. Шунинг учун ҳам комбинатимиз ўн иккинчи беш йилликда иш суръати ва сифатини янада жадаллаштиради.

Албатта, сифатни яхшилаш ишлари комплекс, аниқ мақсадни кўзлаб, ҳозирги бурилиш даврининг вазифаларини ҳисобга олиб амалга оширилиши керак. Биз бинокорлар анча такомиллашган лойиҳа-смета ҳужжатларига муҳтож бўлмоқдамиз. Афсуски, лойиҳачилар кўпинча бизга панд беришади. Бунинг оқибатида объектларни фойдаланишга топшириш муддатлари бузилади. Уй-жой сифати ҳам кўнгилдагидек бўлмайди.

Михеева: Барча ишда энг муҳими сифатни ошириш деб ҳисоблайман. Тарбиявий ва ташкилотчилик ишларини ҳам шу мақсадга йўналтириш зарур, уни қийинчиликларни бартараф этишга, коллектив олдида турган вазифаларнинг амалий жиҳатдан ҳал қилинишига қаратмоқ керак. Энг муҳими топширилган иш участкаси учун ҳар бир кишининг масъулиятини ошириш, ишчиларни ижодий, ташаббус билан меҳнат қилишга ўргатиш лозим. Мен ремонтчи-слесарь ёки асбоб-ускуналарни созловчининг ўз вазифасига лоқайдлик билан муносабатда бўлиши бутун смена ёки бригада коллективининг куч-ғайратини пучга чиқарганлигини кўрсатувчи кўплаб мисоллар келтиришим мумкин эди. Айни вақтда аппаратчиларнинг куч-ғайрати, ишчанлиги ва топқирлиги энг мушкул шароитларда ҳам мусобақа ғолиби бўлишни таъминлаганлигини кўрсатувчи ҳоллар ҳам кўп бўлади. Меҳнатга бундай муносабат ҳар бир ишчининг эҳтиёжи бўлиб қолиши керак.

Тўлаганова: меҳнат унумдорлигини, буюмлар сифатини тўхтовсиз ошириш, уларнинг турларини кенгайтириш бизнинг энг биринчи вазифамиздир. Муваффақиятга эришишнинг бошқа йўли йўқ. Шу мақсадда маҳсулот сифатини бошқариш системасини такомиллаштириш, барча зарур ташкилий-техникавий тадбирларни изчиллик билан амалга ошириш назарда тутилмоқда.

Бизни ташвишга солаётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Ҳаммага маълумки, бирлашмамизнинг Қўйлиқдаги филиали болалар пальтолари ишлаб чиқаради. Уни яқин келажакда бузиш назарда тутилади. Болалар пальтолари тикиш бўйича янги қувватларни қуришни 1989 йилда бошлаш мўлжалланмоқда. Менимча, бу муҳим объект қурилишини тезлаштириш керак.

Йўлдошева: совхозимизда 800 бош сигир парвариш қилинмоқда. Бироқ уларнинг 317 таси соғилмайди. Демак, хўжалик дирекцияси ва партия комитети наслчилик ишлари, чорвадорларнинг барча эҳтиёжларини тўлароқ қондириш тўғрисида қайғуришлари керак. Чорва йил сайин кўп миқдорда кўк озуқа олмайди, сут ва гўштнинг таннархи ошиб кетмоқда.

Фермада барча ишлар қўлда бажарилмоқда. Сермеҳнат жараёнларни механизациялаш ҳақидаги масала аллақачонлар етилган.

Сефершаев: аввало пахтанинг кўп ҳосилли, тез пишиб етиладиган, вилтга чидамли навлари керак.

Бошқа бир муаммо «ХНП-1,8» маркали пахта териш машиналарига таалуқлидир. Бундай «зангори кема»лар тез бузилади, шпинделларининг бармоқлари қисқа муддатда ейилиб кетади, уларни алмаштириш ёки ремонт қилиш кўп вақт талаб этади. Бунинг устига пахтанинг анчагина қисмини ерга тўкади. Тракторлар ва бошқа механизмларнинг ҳам кўпгина конструктив нуқсонлари бор.

Барча механизаторлар ана шу масалаларга «Союзмашхлопководство» бирлашмаси коммунистлари, раҳбарлари ва унинг конструкторларидан амалий жавоб кутади. Область партия комитети ва унинг бўлимлари, айниқса, оғир саноат бўлими бу проблеманинг ҳал қилинишини қаттиқ назорат остига олишлари керак.

— Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш партия социал сиёсати билан қандай тарзда уйғунлаштириляпти?

Михеева: ҳозирги пайтда инсон омили роли ҳар соҳада сезиларли даражада ошаётганлигини таъкидламоқчиман. Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонунда баён этилган ҳуқуқ ва бурчлар бунга ёрдам беряпти. Лекин ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва партия социал сиёсатини ўтказишда ҳали кўп имкониятлар бой берилмоқда. Шу ўринда социалистик мусобақани ташкил этиш борасида йўл қўйилаётган баъзи камчиликлар ҳақида тўхталмоқчиман.

Корхонамизда «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остида ўтказилган мусобақага якун ясалди. Мусобақа ғолиблари аниқланиб муносиб тақдирланди. Лекин барча мусобақа қатнашчилари фаолиятига тўла баҳо берилмади. Нима учун айрим кишилар ғолиб бўлдию бошқалар ўртамиёна ишлашди? Буни партия ташкилоти таҳлил этмади. Илғорлар тажрибасини оммалаштириш ҳам эътибордан четда қолди.

Ташкилотчилик, тарбиявий иш усулларини такомиллаштириш пайти келди. Шу жумладан, мусобақага ҳам янгича ёндашиш керак. Бугунги кунда мусобақа фақат зарбдор меҳнатга даъват бўлибгина қолмай маънавий ва моддий омилларни ошириш формаси ҳамдир.

Тўлаганова: кейинги пайтларда коллективни социал ривожлантириш юзасидан кўп ишлар қилинмоқда. Ишчиларнинг меҳнат шароити ва дам олиши яхшиланди. Саноат, озиқ-овқат моллари, ярим фабрикат магазинлари ишлаб турибди. Сартарошхона, кийим-бошларни химиявий усулда тозалаш пунктлари ташкил этилган. Мактабгача болалар муассасаларига кичкинтойларни жойлаштириш учун навбат кутиш ҳоллари аллақачон barҳам топган.

Бизда фақат бир муаммо — уй-жой муаммоси кўндаланг бўлиб турибди. Ётоқхоналарда ҳам ўринлар етишмайди. Шу сабабдан кадрлар ўртасида қўнимсизлик пайдо бўляпти.

Йўлдошева: яқинда 40 ўринли болалар боғчаси ишга туширилди. Бундан оналар жуда ҳам хурсанд бўлишди. Лекин савдо ва маиший хизмат соҳасида кўпгина камчиликлар бор. Автолавка келадию аммо унда зарур моллар бўлмайди. Хўжакўрсин учун кўчма савдо ташкил этишдан нима фойда? Рўзғор учун зарур моллар қидириб шаҳарга, район марказига тушишга мажбур бўляпмиз. Кўп вақтимиз йўлда ўтаётганлигига ачинаяпмиз.

Ким: мен колхоз партия комитетининг аъзосиман. Шу боисдан ҳозир ишларим анча кўпайиб қолган. Колхоз правлениеси билан ҳамкорликда пахтакорларнинг иш ва турмуш шароитини яхшилаш юзасидан зарур тадбирлар кўраяпмиз. Участкамизда 2 та типовой дала шийпони бор. Улар зарур буюмлар билан жиҳозланган. Энди колхозчилар хонадонини газлаштириш, жамоат транспорти ишини яхшилаш, хўжаликлараро йўлларни ремонт қилиш вазифаси турибди.

Мақсудов: комбинат йирик спорт базасига эга. Лекин машғулотларга ишчиларни ҳали тўла жалб эта олганимиз йўқ, спорт майдончаларидан комплекс фойдаланилмаяпти. Кўпгина ёш металлурглар физкультура ва спорт секцияларига жалб этилмаган. Соғломлаштириш группаси иши ҳам қониқарли эмас. Бунда маъмурият, партия комитети, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ҳам айби бор. Улар ташкилотчилик ишларини талаб даражасида олиб бормаяптилар. Бу ишга врачларни ҳам жалб этиш лозим.

Улар физкультура ва спорт билан шуғулланиш тавсия этилган ишчилар спорт комплексига келаяптими-йўқми, кузатиб боришлари керак.

Михеева: бизнинг заводда кадрлар тайёрлаш учун қулай шароитлар яратилган. Бу ерда кўпгина ходимлар стажировкадан ўтмоқдалар. Кадрлар билими ва малакасини аниқлашда махсус тренажёрлардан фойдаланиляпти.

Ишчиларни уй-жой билан таъминлаш муаммоси ҳам секин-аста ҳал бўляпти. Болалар муассасаларида эса ўринлар етарлидир. Қўшимча қурилишларга эҳтиёж йўқ. Кимёгарлар маданият саройида ҳам ишлар жонланиб қолди. Қизиқарли тадбирлар тез-тез ўтказилиб турилибди. Лекин кўп ҳолларда одамларни тўла жалб эта олмаймиз. Партия ташкилоти, завод активи бу масала билан жиддий шуғулланиши керак.

Аммо физкультура ва спорт ишлари билан шуғулланиш учун қулай шароитларга эга эмасмиз. Ҳалигача ўз стадионимиз йўқ. Стадион қурилиши учун девор олинди-ю лекин ишлар тўхтаб қолди. Стадион тезроқ қуриб битказилса бўш вақт яна ҳам самаралироқ ўтарди.

Сефершаев: бу муаммо қишлоқ коммунистларини ҳам ташвишга солмоқда. Ҳозир қишлоқларда бир қатор клуб муассасалари, спорт иншоотлари, кутубхоналар, дала шийпонлари бор. Улар оммавий-сиёсий ишлар марказига айланиши керак. Лекин бу ишлар талаб даражасида ташкил этилмаяпти.

Бошланғич партия ташкилотлари ва район партия комитети омма орасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар самарадорлигини ошириш, пахтакорларнинг мазмунли дам олишини уюштириш масалалари билан жиддий шуғулланишлари керак. Бунинг учун эса қишлоқда олиб борилаётган идеология ишлари услуби ва методини такомиллаштириш лозим бўлади. Бу соҳада партия XXVII съездида аниқ кўрсатмалар берилди. Ҳар бир партия ташкилоти съезд қарорлари асосида ўз ишини қайта қуриши керак.

Давра суҳбати материалларини П. БОРШЧОВ, М. МИРҲАМИДОВ, Ж. НОСИРОВ, А. ТЕПЛЯКОВ тайёрладилар.

Н. Шеров ва И. Жалиловлар кўп йиллардан буён Паркент районидаги «Коммунизм» совхозида механизаторлик қилишади. Улар ўзаро мусобақалашиб ишлаб яхши натижаларга эришмоқдалар. Илғор механизаторлар ўзларига биркитилган техника воситаларини сифатли ремонтдан чиқариб, кўкламги экиш мавсумига барвақт ҳозирлаб қўйишмоқда. Суратда: (ўнгда) Н. Шеров ва И. Жалиловлар трактор двигателини созлашмоқда.

С. Доттоев фотоси.

СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Депутатлар аралашгач

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ Ангрен шаҳар Совети ўзининг биринчи ташкилий сессиясидаёқ 14 та территориал ва 8 та ишлаб чиқариш депутатлик группаси тузган эди. Бу группалар биринчи кундан бошлаб аниқ план асосида ишга киришди. Ўшандан бери депутатлар ҳар шанба куни белгиланган жойда, сайловчиларни мунтазам қабул қилмоқдалар.

Депутатлар ўз группаларида вақти-вақти билан мажлислар ўтказиб туришни ҳам қатъий қоида қилиб қўйишган. Бундай мажлисларда шу группа ҳаракат қилаётган территорияда яшовчи сайловчилар турмушига таллуқли долзарб масалалар муҳокама қилиб борилади.

Пассажир транспорти хизмати «Углеразведка» аҳоли пунктида истиқомат қилувчиларни кўп вақтдан бери қийнаб келарди. Бундан хабар топган В. Шингин бошлиқ группа депутатлари 3-маршрут бўйича қатнайдиган автобус ҳаракатини аниқ хронометраж қилдилар. Сўнгра текширув натижалари депутатлик группасининг хати билан бирга автобус-таксомотор паркининг директори А. Калиниченкога етказилди. Паркнинг ҳамма ходимлари депутатлар хатининг мазмуни билан таништирилгач, 3-маршрутдаги автобус ҳаракатини тартибга солиш юзасидан конкрет тадбирлар амалга оширилди. Ҳозир пассажир транспорти хизмати анча яхшиланди. Бу масала бўйича шикоят ва аризалар ҳам тушмаяпти.

Шу депутатлик группаси аъзоси Э. Орифжоновга Котов кўчасида яшовчи аҳолини сув билан таъминлашни яхшилашга ёрдам бериш вазифаси топширилди. Депутатнинг аралашувидан сўнг кўчага ётқизилган водопровод линияси текширилиб, трубаларнинг эскириб, чириган қисмлари алмаштирилди. Энди аҳоли ичимлик тоза сув билан етарли таъминланмоқда.

Группанинг навбатдаги мажлисларидан бирида сайловчиларнинг шаҳардан олисда жойлашган Лашкерек аҳоли пунктидаги йўлни ремонт қилиб бериш тўғрисидаги наказлари муҳокама этилди. Бу масалада республика Қурилиш министрлигига мурожаат этишга қарор қилинди. Шундан сўнг бу иш 15-механизациялашган кўчма колонна планига киритилди. Бугунги кунда ремонт ишларининг бир қисми бажариб қўйилди. Об-ҳаво бироз юришиб кетгач, йўлга асфальт ётқизилади.

Е. Шепелев раҳбарлигидаги территориал депутатлик группаси ҳам бир қатор ишларни ҳал қилди. Группа аъзоларининг мурожаатларидан сўнг корхоналарнинг раҳбарлари автомобиль йўлининг Боқсуқ посёлкаси билан медицина-санитария қисми оралиғини, 16-мактаб аҳоли пунктидаги филиалини ремонт қилиб бердилар. Шахтёр кўчаси тунги чироқлар билан ёритилди.

Ҳар йили эрта кўкламда тоғдан оқиб келадиган тошқин сувлар сойга сиғмай, унинг қирғоғига яқин жойлашган аҳоли пунктларига хавф туғдирарди. Юк ортиш-транспорт бошқармасининг бошлиғи А. Губскийнинг кўмаги билан сой туби тозаланиб, чуқурлаштирилди.

«Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмасида ташкил этилган депутатлик пости ўз ишини изчил олиб боряпти. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг аҳволини қатъий назорат остига олишган. Планларни бажаришга таъсир ўтказишмоқда. Жумладан, ўтган йил плани 121 процент қилиб адо этилди. Қўшимча 61 минг сўмлик халқ истеъмоли моллари тайёрланди.

Шаҳар Совети ижроия комитети депутатлик группалари ва постлари ишини жонлантириш билан бирга, бевосита моддий бойлик яратишда қатнашаётган депутатларнинг ўз меҳнат коллективларида турли ватанпарварлик ҳаракатларининг ташаббускори бўлишлари, вақтдан ўзиб ишлашда бошқаларга ўрнак кўрсатишларини таъминлаш чораларини ҳам кўрмоқда.

Область Советининг депутатларидан «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси елимловчиси М. Ҳасанова, керамика комбинати ишчиси О. Абдурасулова, Ангрен шаҳар Советининг депутати, 7-автобаза ҳайдовчиси М. Акбархоновлар «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остида ўтган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида иштирок этиб, шахсий беш йиллик планларини муддатидан анча илгари бажарган эдилар. Ҳозир улар шу йилнинг иккинчи квартали ҳисобига меҳнат қилишаяпти.

А. ЙЎЛДОШЕВ.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

УСТА ПОЛИГРАФЧИ

САЛОҲ АКА эрталаб цехга кирар экан, тўғри машинасининг олдига бориб уни кўздан кечиради, айниқса ҳаракатланувчи қисмларини-пичоғини, марзан ва ўқларининг созлигига ишонч ҳосил қилади, зарур бўлса мойлаб ишга киришади. Шунинг учун ҳам дастгоҳи доим бутун смена давомида тинмай ишлайди.

...Мана, 35 йилдирки Салоҳ Аҳмедов Тошкент полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳалол меҳнат қилмоқда. Шу туфайли эл оғзига тушиб, коллективнинг ҳурматини қозонмоқда. Бирлашмада донгдор ишчини қоғоз кесиш устаси деб бежиз айтишмайди. Ҳар бир қоғоз ўрамини катта-кичик қилиб кесишнинг ўзига яраша машаққати ҳам бор. Улар белгиланганидан миллиметр миқдорида ҳам кенг ёки тор бўлиб қолмаслиги керак. Шунга эришилмаса қоғоз исроф бўлиши, машаққатли меҳнат зое кетиши мумкин. Катта тажрибага эга бўлган моҳир матбаачи эса вазифасини аъло даражада бажармоқда.

Салоҳ ака эллигинчи йилларда полиграфия ўқув курсини тугатиб, ишга келганда 14 ёшли йигитча эди. Ўша вақтда «Саратов» станогида иш жараёнлари кўпроқ қўл кучи ёрдамида бажариларди. Баъзан пичоқ синиб қолар ёки машинанинг ўқи тушиб кетиб қоғозни қисиб қоларди. Мураббий ишчи станогини тез орада пухта ўрганиб, уни ўз «изми»га солди.

Корхонада кексаю-ёш ҳамма Салоҳ акани устоз деб айтишади. У меҳрибон мураббий сифатида ўнлаб шогирдлар етиштирди. Бугунги кунда шогирдларининг кўпи шу корхонада устози ёнида ишлаяпти. Унинг таълимини олганлар ҳам устоз каби вазифаларига сидқидилдан, виждонан муносабатда бўлмоқдалар.

И. ҲУВАЙТОВ.

Бу ҳақда Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида айтилган эди

МУТАХАССИС, МУСТАҚИЛЛИК, МАСЪУЛИЯТ

КЕЛИНГ, ОЧИҚЧАСИГА ГАПЛАШАЙЛИК

РАЙОНИМИЗДА ўтган йили чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планлари бажарилмади. Йиллик пландагига нисбатан 1410 тонна гўшт, 2116 тонна сут, 1 миллион 286 минг дона тухум кам етиштирилди. Ҳар бош соғин сигирдан пландаги 2953 килограмм ўрнига 2314 килограммдан сут соғиб олинди. Бу 1984 йилдагига нисбатан 138 килограмм камдир. Шунингдек, ўтган йили қорамоллар, қўй ва эчкилар бош сони кескин камайиб кетди. Масалан, турли баҳоналар билан 646 бош сигир гўштга топшириб юборилди. Қўйчиликда ҳам ана шундай жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Қисқаси зарбдор тармоқда ўн биринчи беш йилликда силжиш ўрнига чекиниш рўй берди.

Агар аҳвол шу зайлда давом этадиган бўлса яқин йилларда белгиланган суръатларга эришиш қийин, албатта. Бунинг учун ким айбдор? Камчиликларни бартараф қилиш учун нималар қилиш керак?

Энг аввало ҳар бир хўжаликда тармоқни интенсивлаштиришга қаратилган конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш ва бу тадбирларнинг ўз вақтида амалга оширилишини қатъий назорат қилиб бориш керак. Бу биринчи навбатда чорвачиликдаги меҳнат қилаётган етакчи мутахассислар зиммасига ғоят катта масъулият юклайди.

Хўжаликларда, чорвачилик фермалари ва комплексларда шундай вазият вужудга келтириш керакки, мутахассислар ўзларини чорванинг тақдири учун масъул эканликларини чинакам ҳис қилсинлар, ижодий қобилиятлари, тажриба ва маҳоратларини тўла намоён этолсинлар.

Очиғини айтганда бу соҳадаги ишларимиз қаноатланарли эмас. Бизда шундай мутахассислар борки, улар шунчаки қўл учида ишлайдилар, жамоат чорвачилиги ҳақида астойдил жон куйдирмайдилар, хўжаликнинг экономикасини мустаҳкамлаш ҳақида ўйламайдилар. Бу касаллик кўпроқ зоотехникларимизга хосдир. Ўтган йилларда белгиланган планларнинг бажарилмаганлигига асосий сабаблардан бири энг аввало хўжаликларда зооветеринария хизматининг ёмон йўлга қўйилганлиги, масъулиятли участкаларга қобилиятсиз, малакасиз кишилар раҳбарлик қилганликларидадир. Масалан, 1985 йилда «Ангрен» ва Серго номли совхозларда ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут ўртача 2000 килограммга ҳам етмади. Ворошилов номли, Будённий номли, «Октябрь» совхозларида эса ҳар юз бош сигирдан 42—65 тадан бузоқ олинди, холос. «Октябрь» совхозида 5115 бош қўй ва эчки мажбуран сўйиб юборилди. Бундай ачинарли аҳвол, аввало, хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларнинг масъулиятсизлиги туфайли юз берди.

Албатта, бунда бизнинг ҳам айбимиз кўп. Чунки РАПО Совети юқоридаги хўжаликларда чорва қишловининг қандай ўтаётганлиги билан вақтида қизиқмади. Назорат сусайтириб юборилди, амалий ёрдам берилмади. Ваҳоланки, «Октябрь», «Ангрен» совхозларида қишлов даврида озуқа танқислигига дуч келинганлигини яхши билар эдик.

РАПО Совети йўл қўйилган бу нуқсонларни атрофлича ўрганиб чиқди. Биз, аввало, озуқа экинлари ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига ем-хашакни кўпайтириш чораларини кўрдик. Шу туфайли 1985—1986 йил қишловига бемалол етадиган миқдорда озуқа жамғаришга эришилди. Иккинчидан, кадрлар билан ишлаш бирмунча яхшиланди. Ўз ишига совуққонлик билан муносабатда бўлган мутахассисларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди. Куйбишев номли совхоз бош зоотехниги Саттор Тайметов, «ВЛКСМ 50 йиллиги» саноат комплекси бошлиғи В. Цой, ветврач Н. Ошенков меҳнат интизомини бузганлиги, ветеринария хизматини ўз ҳолига ташлаб қўйганликлари учун ишдан бўшатилдилар. Шунингдек, Ворошилов номли совхозда ҳам бош чорвачилик мутахассислари янгиланди. Ҳаммаси бўлиб ферма ва комплексларда 10 нафар ўрта бўғин мутахассислари алмаштирилди, уларнинг ўрнига талабчан ёшлардан қўйилди.

Албатта, кадрларни алмаштириш билангина олға силжиб бўлмаслигини яхши биламиз. Икки йилдан буён РАПО Совети қошида чорвадор мутахассисларнинг малакасини ошириш курси ишлаб турибди. Бу ерда олий ва ўрта бўғин кадрларига зооветеринария қоидалари, фермаларда ҳисоб-китобни ташкил этиш, экономикани бошқариш бўйича бир қатор лекциялар, суҳбатлар ўтказилмоқда. Машғулотларда фан ютуқлари, илғор тажрибаларни ўрганиш, оммалаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Лекин биз томонимиздан қўрилаётган ташкилий, маърифий, оммавий тадбирлар кадрлар қуним билан ишлаган тақдирдагина кутилган натижани беради. Афсуски, районимизда бу масала муаммо бўлиб турибди. Ферма ва комплексларимиздаги етакчи мутахассислар тез-тез ўзгариб туради. Биз бунинг сабабларини ўрганиб чиқдик. Кўпгина совхозларда мутахассисларнинг ишлашлари учун тегишли шарт-шароитлар яратиб берилмаяпти. Улар учун уй-жой ўз вақтида ажратилмаяпти, амалий ёрдам кўрсатилмаяпти. Шу туфайли биргина 1985 йилда 20 дан ортиқ мутахассис ишдан бўшаб кетди.

Биз хўжалик раҳбарлари билан биргаликда бу масалани атрофлича муҳокама қилдик. Демакки, уй-жой таъминоти мушкул экан, фермаларни маҳаллий кадрлар билан мустаҳкамлаш йўлидан бориш керак, деган қарорга келдик. Шу мақсадда ўтган йили 30 нафар комсомол-ёшни чорвачилик ўқув юртларига ўқишга юбордик. Айни кунларда шулардан 7 киши институтда, қолганлари эса «Чиноз» наслчилик совхози қошидаги техникумда таҳсил оляпти.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида таъкидланганидек, ҳар бир участкадаги ишнинг муваффақияти аввало мутахассисларнинг малакасига, билимига, ишни қай даражада ташкил этишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Баъзан бизнинг олдимизга айрим мутахассислар арз қилиб келишади. Сабабини суриштирсак, хўжалик раҳбари унинг мулоҳаза — таклифларини эътиборга олмасдан, ўзбошимчалик билан, ўз билганича иш юритаётган бўлиб чиқади. Ана шундай пайтда биз мутахассиснинг мулоҳазаларини диққат билан ўрганамиз. У ҳақ бўлса хўжалик раҳбарига тушунтирамиз. Лекин бу орада анча вақт ўтади, асаб бузилади. Бу — умумий ишимизга зиён етказмасдан қолмайди.

Агарда мутахассис ўз ишининг чинакам фидойиси, устаси бўлса, ўртага қўяётган таклиф ва мулоҳазаларининг тўғри эканлигига, фойдаси катта бўлиши мумкинлигига хўжалик раҳбарини ишонтиради. Афсуски, улар шундай қилмаётирлар, Натижада арзимаган икир-чикирларни ҳам раҳбарларсиз ҳал этолмайдиган бўлиб қолмоқдалар.

Шуни унутмаслик керакки, мутахассиснинг обрўси, унинг хўжалик фаолиятидаги роли ўз устида ишлашига, чорвачиликни ривожлантиришда фан-техника ютуқларини, илғор тажрибаларни қандай қўллай билишига боғлиқдир. Биз бугунги кунда кадрлар билан ишлашда ана шу масалани биринчи ўринга қўйяпмиз.

Районимизда чорвачиликни интенсив ривожлантиришга тўсқинлик қилаётган баъзи муаммолар ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқчиман. Биринчидан, назаримда чорвани ем-хашак билан етарли таъминлаш масаласини узил-кесил ҳал қиладиган пайт келди. Биз ҳисоблаб чиқдик. Районимизда озуқа экинлари етиштирилаётган майдонларнинг 80—85 проценти лалми ерлардир. Маълумки, бу қирликлардан мўлжалдаги ҳосилни олиш мушкул. Суғориладиган ерларимизнинг асосий қисми эса сабзавот экинларига ажратилган. Бир неча марта бу ҳақда тегишли ташкилотларга мурожаат қилдик. Лекин натижа чиқмаяпти.

Иккинчидан, ҳозирги кунда ферма ва комплексларимиз тўла қувват билан маҳсулот бермаяпти. Бунинг асосий сабаби — уларни механизациялаш жуда суст боряпти. Кўпгина хўжаликларимизда асосий ишлар ҳалигача қўлда бажарилмоқда. Чорвачиликни интенсив механизациялаштирмасдан туриб белгиланган ўсиш суръатларига эришиш жуда қийин. Бу борада ҳам мутасадди ташкилотлардан амалий ёрдам кутяпмиз.

Учинчидан, чорвадорларимизга яратилган маданий-маиший шароитлар талабга жавоб бермаяпти. Молбоқарларга, сут соғувчиларга уй-жой етишмаяпти. Масалан, «Ғаллақудуқ»дек йирик чорвачилик комплексида меҳнаткашлар учун на биронта клуб, на бошқа маданий-маиший иншоотлар қурилган. Бу ҳақда чуқурроқ ўйлаб кўрадиган вақт келди.

Тўртинчидан, план-топшириқлари юқоридан бериладиган буйруқлар, кўрсатмалар асосида эмас, ҳар бир хўжаликнинг конкрет шароити, имкониятларидан келиб чиқилган ҳолда белгиланиши керак. Ана шунда ўз-ўзидан планни бажариш учун қизиқиш, манфаатдорлик вазияти юзага келади.

Районимиз меҳнаткашлари, хусусан, чорвадорлари 1986 йилданоқ тармоқда кескин ўзгариш ясаш учун барча тадбирларни ишга солмоқдалар. Қишлов яхши ўтаяпти. Айрим хўжаликларимизда маҳсулот етиштириш кўпайди. Қўзилатиш мавсумини ҳам муваффақиятли бошлаб юбордик. Бир сўз билан айтганда ишимизни Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди қарорлари асосида ташкил этиб, илғорлик учун курашамиз.

С. ҚЎЗИБОЕВ,
Оҳангарон район агросаноат ишлаб чиқариш бирлашмаси Совети раисининг ўринбосари.

СЎЗНИ ЎЗ ЎРНИДА ИШЛАТАЙЛИК

НУТҚ МАДАНИЯТИ ҲАҚИДА БАЪЗИ МУЛОҲАЗАЛАР

Ҳар бир сўз ҳаётдаги конкрет ёки абстракт тушунчани ифодалайди. Кишининг сўз бойлиги қанчалик кўп бўлса, у ўз фикр-мулоҳазаларини шунчалик қийналмай баён этади, гапга чечан бўлади. Сўз бойлигини оширишга қизиққан кишилар газета-журналлардан, радиоэшиттиришлар ва телекўрсатувлардан кунига кам деганда 5—10 та янги сўз ўрганиши, «Ўзбек тили изоҳли луғати»ни варақлаб, кўпчилик билмаган сўзларнинг ўнлаб кўчма маънолари ва нозикликларини англаб етиши мумкин.

Тилимизнинг сўз бойлигидан баҳраманд бўлиш, улардан нутқда ўринли фойдаланишга одатланиш яхши фазилатдир. Одатда киши сўз бойлигининг маълум қисмини унинг нормаларини болаликданоқ ўрганиб боради.

Тил кишиларнинг ижтимоий ҳаёти, касб-кори, урф-одати билан боғлиқ ҳолда такомиллашади. Кўп сўз билиш, уларни ўз ўрнида, стилистик тафовутларни англаган ҳолда тўғри қўллаш нутқий аниқлик ва жозибадорликни таъминлайди.

Сўзлар бизнинг интеллектуал ҳаётимиз билан доимо алоқададир. Улар бирор тушунчани билдирибгина қолмай, балки сўзловчининг нутқ объектига бўлган муносабатини ҳам англатади. Чунончи, новча, найнов, дароз синонимлари баланд бўйли кишиларга нисбатан қўлланилади. Бунда **найнов, дароз** сўзлари салбий маънога эгадир. Эмоционал прогрессивликни таъминловчи синонимлар, метафораларга бой бадиий асарлар тилини қунт билан ўрганиш жараёнида нутқимизнинг ранго-ранглиги ва эстетик кўламининг кенглиги яна бир бор намоён бўлади.

Тошкент Давлат университети филология факультетида бадиий тил муаммолари хусусида бўлиб ўтган бир баҳсда қатор ўринли таклифлар ўртага ташланди.

— Биз бошқа илғор тилларни, хусусан, рус тилини мукаммал ўрганиш билан бир қаторда она тилимизни ҳам кўз қорачиғидек асраб-авайлашимиз лозим. Бу бизнинг гражданлик бурчимиздир.

Дарҳақиқат нутқ маданиятига кейинги пайтларда эътиборсизлик билан қараш ҳоллари сезилмоқда. Тил маданиятнинг асосий қуроли эканлиги бир қадар унутилмоқда. Оғзаки нутқларда, радиоэшиттиришлар ва телекўрсатувларда баъзи сўзлар бузиб талаффуз этилмоқда. Кўп ҳолларда «бўлсанг» сўзини «бўсанг», «шоколад» сўзини «шкалад», «олтмиш» сўзини «отмиш» тарзида эшитамиз. Биз тил меросини ҳамиша пок сақлашимиз, кейинги авлодларга уни бутун гўзаллиги билан етказишимиз керак.

Ўзбек адабий тили ички имкониятлар асосида ривожланиши билан бирга рус тили таъсирида фан-техникага оид кўплаб янги сўзлар билан ҳам бойимоқда. Ҳозирги замон фан-техника ютуқларидан баҳраманд бўлиш, бошқа халқлар билан иқтисодий ва маданий алоқалар борасида рус тилининг роли нақадар беқиёслиги ҳаммамизга маълум. Рус тили ҳозир халқаро тиллардан энг йириги бўлиб қолган. Шундай экан биз рус тили ва унинг нозик лексик-стилистик жиҳатларини чуқур ва мукаммал билиб олишимиз керак. Ўз она тилимизда қандай аниқ ва равон гапирсак, рус тилида ҳам шундай сўзлашишни ўрганайлик.

Халқимизда «тилга эътибор — элга эътибор», деб бежиз айтилмаган. Биз адабий тилни бойитиш, уни юксалтириш учун курашар эканмиз, сўзларни тўғри ишлатишга одатланмоғимиз зарур.

Социалистик маданиятимизнинг равнақи ва унинг истиқболини ёзма, оғзаки нутқлар тараққиётисиз тасаввур этиб бўлмайди. Адабий ва маданий гапиришга ҳамда ёзишга ихлосманд ҳар бир киши тилнинг оғзаки ва ёзма адабий нормаларини яхши билиб, унга тўла амал қилиши шартдир.

М. АСОМУДДИНОВА,
филология фанлари кандидати.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

СССРнинг миллий куни

ТРИПОЛИ, 12 март. ТАСС мухбири Г. Шеленков хабар қилади: Бу ерда давом этаётган 21 халқаро савдо-саноат ярмаркасида Совет Иттифоқи миллий куни ўтказилди.

Ярмаркада доимий иштирок этиб келаётган СССР анъанага кўра, Ливия пойтахтидаги виставка комплексининг энг катта павильонларидан бирини эгаллаган. Минглаб томошабинлар 20 та совет ташқи савдо бирлашмасининг стендларга қўйилган маҳсулоти билан ҳар куни танишмоқдалар. Экспозиция жуда кенг ва хилма-хилдир. Бу ерда «Лада» автомобиллари, радиотехника ва рўзғор техникасидан тортиб спорт анжомлари ва болаларнинг ўйинчоқларигача қўйилган. Телевизорлар павильонига ўрнатилган экранлар олди ҳамиша гавжум. Бу ерда совет халқи экономика, фан ва маданиятнинг ғоят хилма-хил соҳаларида эришган ютуқлар тўғрисидаги видеофильмлар намойиш этилмоқда. Экспозициянинг махсус бўлими Совет Иттифоқидаги мусулмонларнинг ҳаёти тўғрисида тасаввур беради.

СССРнинг миллий кунида ўтказилган матбуот конференцияси вақтида маҳаллий ва чет эллик журналистларга Совет Иттифоқининг ривожланаётган мамлакатлар, жумладан Ливия билан иқтисодий ва техникавий ҳамкорлигининг аҳволи ҳамда унинг истиқболлари тўғрисида сўзлаб берилди. Ливия революциясининг раҳбари М. Каддафининг ўтган йили октябрь ойида Москвага қилган визити СССР билан Ливия жамоҳирияси ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқаларни янада ривожлантиришга кўмаклашди, деб таъкидланди матбуот конференциясида.

Кўпдан-кўп томошабинларнинг якдиллик билан берган баҳосига кўра, Москонцерт фольклор группасининг совет павильонидаги концерти Триполи ярмаркасидаги СССР миллий кунининг чинакам кўрки бўлди.

ҚИЗҒИН МАЪҚУЛЛАНМОҚДА

● ЯУНДЕ. КПСС XXVII съезди советлар мамлакати ҳаётида янги даврни очди, совет кишиларини улар олдида турган иқтисодий ва социал ривожланиш улуғвор вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилди, деб ёзади Камерунда чиқадиган «Камерун трибюн» газетаси. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев қилган КПСС Марказий Комитетининг съездга Сиёсий докладида баён этилган халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш программаси бутун дунёда зўр қизиқиш уйғотмоқда, деб таъкидлайди газета. СССРнинг амалий тинчлик ташаббусларини ривожланаётган мамлакатларнинг халқлари айниқса қизғин маъқулламоқдалар. Ана шу халқлар ядровий уруш хавфининг бартараф этилиши ва халқаро ҳамкорликнинг кенгайтирилиши улар олдида турган мураккаб проблемаларни ҳал этишга кўмаклашишига аминдирлар, деб уқтиради «Камерун трибюн» газетаси.

◆ ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ фаъоллари — мамлакат прогрессив кучлари, демократик жамоатчилик вакиллари тинчлик учун ва ядро уруши хавфини бартараф этиш учун АҚШ ва НАТОнинг агрессив йўлига қарши чиқмоқдалар. Улар ГФРда фашизмнинг қайта тикланишига қарши актив курашмоқдалар. Ушбу суратда фашизмга қарши Дуйсбургда ўтган намойиш қатнашчиларини кўриб турибсиз.

ТАСС фотохроникаси.

КОНФЕРЕНЦИЯ ОЧИЛДИ

● САНО. Яман Араб Республикаси пойтахти Санода БМТ болалар фонди (ЮНИСЕФ)нинг Яқин Шарқ ва Шимолий Африка мамлакатларидаги вакилларининг иккинчи конференцияси очилди. Конференцияда шу региондаги болаларнинг ҳаммасини 1990 йилгача эмлаш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинмоқда. Шимолий Яманда болаларни эмлаш проблемаси айниқса ўткир бўлиб турибди, чунки бу мамлакатда болалар ўлими даражаси дунёдаги энг юқори даражалардан биридир. Бундай аҳволни тузатиш учун ЮНИСЕФ бу ерда кейинги йилларда ўн еттита ихтисослаштирилган марказ очди.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БОНН. «Ёш демократлар» ташкилотининг Кельнда бўлиб ўтган федерал съезди делегатлари Совет Иттифоқининг қуролсизланишга доир программасини қўллаб-қувватладилар ва Американинг «самовий урушлар» программасини қатъиян қораладилар. Шу ташкилот раиси Дагмар Эвердинг хоним совет таклифлари кўп жиҳатдан ГФР тинчлик тарафдорларининг талабларига мос эканлигини уқтириб ўтди. Съезд қатнашчилари «касбларни тақиқлаш»дан иборат конституцияга хилоф практика тўхтатилишини талаб қилдилар ва ГФР-нинг полиция ёппасига таъқиб этаётган давлатга айлантирилишига қарши курашни кучайтиришга даъват этдилар.

● НЬЮ-ЙОРК. АҚШнинг энг катта автомобиль корпорацияси «Женерал моторс» мамлакатнинг турли районларидаги тўртта автойиғув заводидан қарийб 12 минг ишчини «вақтинча» бўшатишини эълон қилди. Автомобиль корхонасининг маъмурияти бу чорага омборларда сотилмаган жуда кўп автомобиллар йиғилиб қолганлигини сабаб қилиб кўрсатди. Кейинги ҳафталарда «Женерал моторс» маркасидаги енгил автомобилларнинг сотилиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан анча камайиб кетганлиги хабар қилинди.

● АММОН. Бу ерда араб давлатлараро парламент иттифоқининг тўртинчи конференцияси иш бошлади. Конференция қатнашчилари — 14 араб мамлакатидан келган делегатлар Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қиладилар ва иттифоқнинг ўтган йилги фаолияти якунларини чиқарадилар.

Конференцияни очиш маросимида сўзлаган Иордания қироли Ҳусайн Исроилнинг босиб олинган араб ерларида Тель-Авив ҳукмронлигини абадийлаштиришни кўзловчи агрессив босқинчилик йўли араб халқлари учун, уларнинг ҳозири ва келажаги учун энг катта хавф эканлигини айтди. Вужудга келган вазиятда сафларни жипслаштириш ва ҳозирги вақтда араблар дунёсидаги мавжуд ихтилофларни бартараф этиш барча араб ларнинг асосий вазифасидир, деб таъкидлади у. Қирол Ҳусайн Эрон билан Ироқ ўртасидаги қуролли можарони дарҳол тўхатишга ҳам даъват этди.

(ТАСС, 12 март).

ОММАВИЙ НОРОЗИЛИК НАМОЙИШЛАРИ

● ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ғарбий Берлиндаги Темпельхоф районида «Янги нацистлар шаҳримиздан чиқиб кетинг», «Фашизм ва уруш ҳеч қачон такрорланмаслиги керак» деган шиорлар остида шаҳарда янги нацист унсурларнинг активлашганлигига қарши оммавий норозилик намойиши бўлиб ўтди. Юзлаб антифашистлар — тараққийпарвар сиёсий партияларнинг, ёшлар ташкилотларининг намояндалари, урушга қарши ҳаракат ва касаба союз ҳаракатининг активлари, антифашист ветеранлар ўзларининг жипслашган ҳаракатлари билан маҳаллий янги нацист миллий-демократик партиянинг навбатдаги йиғин ўтказишини барбод этдилар. Ғарбий Берлин демократлари фашист олчоқлар навбатдаги ўз съездини ўтказиш учун тўпланган бинога кириш йўлларини тўсиб қўйдилар. Намойиш қатнашчилари билан янги нацистлар ўртасида тўқнашувлар бўлиб ўтди.

(ТАСС, 11 март).

ЯНГИ КИТОБЛАР

«ОТА ЎГИТЛАРИ»

ЁЗУВЧИ Зоҳир Аълам муҳим ҳаётий проблемалар қаламга олинган қатор ҳикоялар, қиссалар ва ҳужжатли асарлар муаллифи сифатида китобхонларга таниш. Унинг Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти томонидан босиб чиқарилган «Ота ўгитлари» (1985 йил) номли янги ҳужжатли қиссасида бугунги ҳаётимиз учун муҳим бўлган маънавий-ахлоқий масалалар бош қаҳрамон Зайниддин Фахриддинов ва бошқа кишиларнинг эзгу мақсадга интилишлари, уларнинг меҳнат фаолиятлари орқали ишонарли ёритилади.

Қиссани ўқиб, Зайниддин Фахриддиновнинг жўшқин меҳнат билан ўтган ўсмирлик ва йигитлик йиллари, унинг ибратомуз ҳаёти образли ифодаланганлигига ишонч ҳосил қиламиз. Ҳалол ва заҳматкаш отаси таъсирида унинг элга ва ерга меҳр қўйиши, колхоз тузумини мустаҳкамлаш учун курашнинг олдинги сафларида борганлиги, умр бўйи ота насиҳатларига амал қилиб яшаётгани ва эндиликда катта ҳурмат-эътиборга сазовор бўлганлиги ихчам ва таъсирчан лавҳаларда кўрсатилиб, асарда қаҳрамоннинг тўлақонли образи яратилган.

Зайниддин Фахриддинов бугунги кунда серқуёш ўлкамизда, Иттифоқимизда, ҳатто чет элларда ҳам лимончи-селекционер сифатида кенг танилган. Унга Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий академиги, «Республикада хизмат кўрсатган агроном» унвонлари берилган. Қиссада у мураккаб ва нозик ишларнинг уддасидан чиқувчи, бир пайтлар «ҳукумат ўсимлиги» деб ном олган ва «жами республикалардаги ўнлаб олимлар, раҳбарлар, колхоз раислари, агроном ва колхозчилар ўн йиллаб курашиб натижа чиқара олмаган» лимон экини мутлақо янги шароитларда етиштириш ва мўл ҳосил олишга эришган ижодкор деҳқон сифатида талқин этилган. Унинг шу даражага кўтарилишидаги барча қийинчиликлар ва уларни енгиб ўтишдаги кучли иродаси жонли картиналарда кўрсатилган.

50-йилларда «ҳамма республикаларда лимон экиш» тўғрисида кўрсатма берилган эди. Бироқ ўн йиллар мобайнида бу иш билан шуғулланиб, ҳеч ким бирон-бир натижа чиқара олмади ва лимонзор траншеялари кўмиб ташланди. З. Фахриддинов ана шундай вазиятда иш бошлаганди. Шунинг ўзи ҳам ўша пайтда ҳақиқий жасорат эди. Аммо у бу билан кифояланиб қолишни истамади. Олти хил лимон ниҳолларини пайвандлаш ва чатиштиришдек жуда мураккаб ишларга қўл урди. «Ўн йиллик қилни қирқ ёриб қилинган қора меҳнат, юз маротабалаб амалга оширилган пайвандлаш туфайли» учта янги нав — «Тошкент Ф-1», «Тошкент Ф-2» ва «Юбилейний» навлари яратилди.

Асарда бу ва шу сингари воқеалар қаҳрамоннинг ички кечинмалари, одамлар билан жонли мулоқоти, ўй-хаёллари воситасида тасвирланади. З. Фахриддинов характери жўшқин воқеалар оқими давомида ниҳоятда таъсирчан чизиб берилган. У оғир ва мураккаб вазиятларда ҳам умидсизликка тушмайди. Бунда унга отасининг эзгулик, инсонийлик ҳақидаги ўгитлари куч-қувват бағишлайди. Қиссада ота ўгити меҳнаткаш халқ донишмандлиги, унинг келажак авлодга даъватидай бўлиб туюлади.

Қисса қаҳрамони ҳаёт қучоғида кишилар ва атроф-муҳит билан узвий боғлиқ ҳолда кўрсатилади. Муаллифнинг ҳар бир персонажнинг ўзига хос қиёфаси ва характерини кўрсатишга интилиши ижобий самара берган. Шу боисдан ҳужжатли қисса завқ билан ўқилади. Бунда воқеаларнинг композицион жиҳатдан ихчам тузилиши, персонажлар ва автор тилидаги лўндалик, образлилик, ёзувчининг бадиий ижоддаги тажрибаси қўл келган.

Ҳужжатли қисса юзасидан айрим мулоҳазаларимиз ҳам йўқ эмас. Бизнингча, қаҳрамон ҳаётининг мазмуни бўлмиш юзлаб мевали дарахтлар, анвойи гуллар муаттар бўй таратиб турган улкан боғ — лимонарий манзарасини яна ҳам ёрқинроқ чизиш мумкин эди. Кўчириб ўтқазилган лимон кўчатларини парвариш қилиш ва ҳосил етиштириш жараёнидаги қаҳрамоннинг руҳий ҳолати, меҳнат билан ўтган ҳар бир кун таҳлили берилган саҳифаларда зерикарли баёнчилик ўринлари учрайди. Персонажлар нутқида стилистик ғализликлар ҳам йўқ эмас.

Шунга қарамасдан ёзувчи Зоҳир Аъламнинг «Ота ўгитлари» ҳужжатли қиссаси меҳнаткаш ва яратувчи инсон образи гавдалантирилган ўқимишли асарлар қаторидан ўрин олишига ишонамиз.

Озод ИСКАНДАРОВ.

◆ Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозида очилган район музика мактабининг филиалида кўплаб колхозчилар ва чорвадорларнинг ўғил-қизлари таълим олишмоқда. Бу ерда уларнинг музика сирларини пухта эгаллашлари учун ҳамма имкониятлар яратиб берилган. Суратда: мактабнинг аълочи ўқувчиси Мунира Юнусова фортепьянода куй ижро этмоқда.

А. Зуфаров фотоси.

ТАРИХИЙ МАНБАЛАРГА АСОСЛАНИБ

ИЛМИЙ МУАССАСАЛАРДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти ўтган беш йилликда СССР Фанлар академияси тармоғи бўйича ўтказилган социалистик мусобақада биринчи ўринни эгаллаб кўчма Қизил Байроқ билан мукофотланди. Институтнинг бу ютуғига «Шарқ халқларининг илмий тафаккурини ўрганиш», «Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари тарихи», «Қўлёзмаларни илмий тавсиф қилиш», «Хорижий Шарқ адабиётини ўрганиш» бўлимлари билан бирга «Ўрта Осиё ва Хитой халқлари тарихий-маданий алоқаларини ўрганиш» бўлими ҳам муносиб ҳисса қўшди.

Маълумки, Ўрта Осиё ва Хитой халқлари ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар қадимдан мавжуд. Бу ҳақда араб, форс ҳамда эски ўзбек тилларида битилган қўлёзма асарларда қимматли маълумотлар бор. Бўлим ходимлари ёзма манбаларни чуқур ўрганиб, уларни рус ва ўзбек тилларига таржима қилмоқдалар. Ўтган беш йилликда улар томонидан 3 монография, 50 дан ортиқ илмий ва илмий-оммабоп мақолалар, брошюралар нашр қилинди. «XVI—XVIII асрларда Ўрта Осиёнинг тарихий-географик адабиёти» номли монография, «Тошкент Муҳаммад Солиҳ тавсифида», «Тошкент тарих саҳифаларида» китобчалари шулар жумласидандир. Булардан ташқари Хитой халқлари билан олиб борилган муносабатларга доир қатор тарихий мақолалар ҳам эълон қилинди.

Шарқшунослар кейинги йиллар мобайнида — XVIII—XIX асрларда Ўрта Осиё, Шарқий Туркистон ва Хитой муносабатлари тарихи мавзусидаги илмий тадқиқотлар кўламини ҳам кенгайтирдилар ва мақолалар тўпламини нашрга тайёрладилар. Бу тўпламдан араб, форс-тожик ҳамда эски ўзбек тилларида ёзилган манбалардан таржималар ва илмий мақолалар ўрин олди.

Бўлимда илмий даражали олимлар тайёрлашга ҳам катта эътибор берилмоқда.

Ш. ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий ходими.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

ТРАНСПОРТДА ЯГОНА ТАРИФ

Тошкент шаҳар аҳолисига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш мақсадида кейинги йилларда қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, янги турар-жой массивлари бўйлаб қатновчи маршрутлар очилмоқда, замонавий транспорт воситалари линияларга қўйилмоқда. Айни пайтнинг ўзида транспорт хизмати учун ҳақ тўлаш қоидалари ҳам қулай тартибга солинмоқда.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг барча пассажир транспортлари ишини координациялаш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. И. ГРИШЧЕНКО мухбиримизга ана шулар тўғрисида қуйидагиларни гапириб берди:

— Бундан тўрт йил аввал электр транспортига ҳақ тўлашнинг янги усули жорий этилиб, улар тўла абонемент системасига ўтказилганди. Шу йилнинг 1 апрелидан бошлаб эса пассажирларга қулайлик яратиш мақсадида трамвай, троллейбус, автобуслар ягона тариф асосида хизмат кўрсата бошлайдилар.

Нега шундай қарорга келинди, деган савол туғилиши мумкин.

Ҳозир шаҳар пассажир транспорти хизмати учун ҳақ тўлашда гражданлар бирмунча қийинчиликларга дуч келмоқдалар. Айтайлик, трамвай учун троллейбус абонементини ёки троллейбус учун автобус абонементини ишлатиш мумкин эмас. Лекин трамвай ёки троллейбусга чиқиб, ўз ёнида ана шундай абонементлар йўқлигини билган киши ҳам келгуси бекатда тушиб кетишга ҳаққи йўқ. Чунки амалдаги қоидаларга кўра бир бекат давомида билет олмаган пассажирга жарима солинади. Фақат ана шу сабабларга кўра 1985 йилда Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг назоратчилари пассажирлардан 201 минг сўмлик, «Ташпассавтотранс» бошқармасининг ходимлари эса 86 минг сўмлик жарима ундирдилар.

Кира ҳақини тўлашдаги ноқулайликларни бартараф этиш мақсадида 3 ой аввал янги тариф тўғрисидаги фикр-мулоҳазаларни билиш учун аҳолига мурожаат этдик. Москва, Таллин ва бошқа шаҳарларда амал қилаётган бу янги қоида тўғрисида телефон орқали ҳам аҳолининг фикр-мулоҳазаларини олдик. Аксарият кўпчилик ягона тарифга ўтиш тўғрисидаги ташаббусни маъқуллади.

Барча транспорт воситаларида 5 тийинлик абонементлар жорий қилиш бирмунча тўғри деб топилди. Пассажирларнинг кўп қисми ҳам трамвай-троллейбуслардан эмас, автобуслардан фойдаланар эканлар. Буни қуйидаги статистик маълумотлар кўрсатиб турибди: ҳар куни шаҳар кўчалари бўйлаб ўртача 330 та трамвай, 288 та троллейбус ва айни пайтнинг ўзида 1060 га яқин автобуслар қатнайди. Аҳолининг 52 проценти автобусларда, 39 проценти трамвай-троллейбусларда, қолган қисми эса енгил ва маршрутли таксиларда, метрополитенда ўз манзилларига етиб оладилар.

Ягона тарифга ўтилгандан сўнг муомаладаги абонементлар нима бўлади, деган ҳақли савол туғилиши мумкин. Улар икки ҳафта давомида янги абонементлар билан бирга амал қилади. 15 апрелдан кейин эса эски талонлар яроқсиз деб ҳисобланади.

Шаҳар пассажир транспорти ишининг қониқарсиз аҳволда эканлиги тўғрисида аҳолидан тез-тез шикоятлар тушиб турибди. Аҳволни яхшилаш мақсадида иттифоқимизнинг йирик шаҳарларида бўлгани каби марказлаштирилган автоматик диспетчерлик системаси тузадиган вақт келди. У барча пассажир транспортлари ишини ўз назоратига олади.

Яна бир муаммо тўғрисида қисқача тўхталиб ўтиш лозим. Бу — пассажир транспорти воситаларининг турли идораларга бўйсуниши ҳақида. Яқин келажакда трамвай-троллейбус, автобусларни ягона бир идорага бирлаштириш назарда тутилмоқда. Ана шунда уларнинг қатнови қатъий назорат остида бўлади.

А. ҒУЛОМОВ.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

Корхонада байрам

АНГРЕНДАГИ «Узбекрезинотехника» маданий-спорт комплексида катта спорт байрами бўлиб ўтди. Унда бирлашма ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари билан бир қаторда шаҳардаги бошқа корхона ва муассасаларнинг коллективлари ҳам иштирок этишди. Улар енгил атлетика, сузиш, оғир атлетика ва бошқа спорт турлари бўйича мусобақалашдилар.

А. ҲАКИМОВ.

◆ ТОШКЕНТ область болалар ва ўсмирлар спорт-техника мактабининг талабалари автомотоспорт бўйича ўтказилаётган область ҳамда республика мусобақаларида муваффақиятли қатнашиб келмоқдалар. Мактаб спортчиларидан тузилган Тошкент область терма командаси республика биринчилигида ғалабага эришди. Картингчилар эса область чемпионатида учинчи ўринни эгаллашди. Суратда: мотокросс пайти.

Ф. Қурбонбоев фотоси.

(ЎзТАГ).

Мусобақалар, учрашувлар

□ Тошкентда волейбол бўйича аёллар командалари ўртасида келгуси мавсумда олий лигада қатнашиш ҳуқуқини берадиган турнир ниҳоясига етди. Мусобақаларда олий лиганинг 4 та аутсайдери ҳамда биринчи лиганинг 4 та пешқадам коллективи иштирок этди.

Маълумки, Тошкентнинг «Автомобилист» волейболчилари мавсумда муваффақиятсиз қатнашиб, олий лига аутсайдерлари сафига тушиб қолган эдилар. Тошкент турнирида волейболчиларимиз ўзларини ўнглаб олиб 10 очко тўпладилар ва келгуси мавсумда олий лигада қатнашиш ҳуқуқини сақлаб қолдилар. Турнирда биринчи ўринни 13 очко тўплаган «Медин» командаси эгаллади.

Энди Тошкент турнирининг 4 пешқадами — «Медин», «Автомобилист», «Политехник» (Челябинск), «Уралочка-2» Свердловскда якунловчи давра ўйинларини ўтказишади.

□ МИНСКДА халқаро шашка бўйича СССР чемпионати ниҳоясига етди. Турнирда иштирок этган тошкентлик халқаро гроссмейстер Николай Мишчанский бронза совриндори бўлди.

□ ОЛМАОТА яқинидаги Чимбулоқ трассасида чанғичиларнинг мусобақалари бўлиб ўтди. Чирчиқлик спортчи Родион Стенин бу стартларда бирмунча яхши қатнашди. У 84 спортчи ўртасида 18-ўринни эгаллади.

□ ОЛМАЛИҚДА қизлар ўртасида қўл тўпи бўйича «Тезкор тўп» совриннн мусобақалари ўтказилди. Олмалиқ кон-металлургия комбинати залида икки кичик группага бўлинган областимиз шаҳар ва районларининг 8 командаси ўзаро куч синашди. Мусобақада Олмалиқ қизлари биринчи, чирчиқликлар иккинчи ҳамда Орджоникидзе райони командаси учинчи ўринни эгаллади.

□ ТОШКЕНТДАГИ Г. Титов номли Олимпия резервлари ихтисослаштирилган болалар-ўсмирлар спорт мактаб-интернатида спорт ихлосмандлари учун яна бир қулайлик яратиб берилди. Бунёдкорлар фойдали саҳни 900 квадрат метр бўлган янги гимнастика залини олимпия резервларига ҳадя этдилар. Залнинг тантанали очилиш маросимида янги спорт иншоотининг рамзий калити таниқли гимнастикачи, жаҳон чемпиони Ирина Бараксановага топширилди.

□ ҚЎЛ тўпи бўйича биринчи лига командалари ўртасидаги Ўзбекистон чемпионати якунланди. Фарғонада республикамизнинг 6 кучли командаси ғолиблик учун курашди. Тошкентнинг «Старт» командаси чемпионат ғолиби бўлди. Тошкент области спорт шарафини ҳимоя қилган Олмалиқ кон-металлургия комбинати гандболчилари эса совринли учинчи ўринни эгаллашди.

АХБОРОТ
ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Оҳангарон

Шаҳар маданият саройида механизаторларнинг «Балли, йигитлар!» конкурси бўлиб ўтди. Унда икки ой давомида совхозларда ўтказилган конкурс ғолиблари иштирок этишди. Механизаторлар ўз касбларига оид саволларга жавоб бериш билан бир қаторда куй ва қўшиқлар ижро этишди.

Куйбишев совхози механизатори Н. Сафаров ўз касбининг устаси бўлиш билан бирга санъатга ҳам астойдил меҳр қўйганлигини кўрсатиб ғолиб чиқди. «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхози ишчиси Б. Тангиров, «Оҳангарон» совхози вакили З. Ғафуров иккинчи ва учинчи ўринларни эгалладилар. Ғолибларга эсдалик совғалари топширилди.

И. НЕЪМАТУЛЛАЕВ.

Ғалаба

Свердлов номли колхозда санъат ихлосмандларининг сафи тобора ортмоқда. Яқинда ана шу ёшларни бирлаштириш мақсадида «Ёшлик» чолғу асбоблари ансамбли тузилди. Муҳаммадсаид Алиасқаров раҳбарлик қилаётган бу коллектив ўз куй ва қўшиқлари билан меҳнаткашлар олқишига сазовор бўлмоқда. Айниқса, солистлар Ғ. Абдуллаев, Қ. Зоиров, Б. Бозорқулов, М. Эргашевларнинг она-Ватан, партия, меҳнат, ёшликни мадҳ этувчи қўшиқларини деҳқонлар қизиқиш билан қарши олмоқдалар.

Тошкент

Пойтахтдаги «Баёт» ашула ва рақс ансамбли Жиззах области бўйлаб ўтказиладиган гастролларга йўл олди. Ижодий коллектив 10 кун давомида областдаги йирик саноат корхоналарида, муассасаларда, саройларда КПСС XXVII съездига бағишланган «Гуллаган давримизни куйлаймиз» янги концерт программасини намойиш қилади. Программадан партия, Ватанни шарафловчи, шунингдек ёшлик, дўстлик, муҳаббат ҳақидаги қўшиқлар, ўзбек ҳамда қардош халқ рақслари ўрин олган.

А. ПУЛАТОВ.

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ БАҲОРГИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

«МАРДЛАР АРЕНАСИ»

КАТТА ПРОГРАММАСИ
(2 бўлимдан иборат)

«ШЕРЛАР ОРАСИДА» АТТРАКЦИОНИ

Ўргатувчи — Н. СКВИРСКИЙ.

ТОМОШАЛАР 22 мартда соат 13, 16 ва 19.00; 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 март кунлари соат 10, 13, 16, 19.00 да БОШЛАНАДИ.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Касса соат 10 дан 20.00 гача очиқ.

М. Горький номли метро станцияси, «БОЛАЛАР ДУНЁСИ» магазини, «РЕВОЛЮЦИЯ ХИЁБОНИ» автостанциясида жойлашган кассалар дам олиш кунисиз соат 14 дан 20.00 гача ишлайди.

44-35-91, 44-28-04, 44-35-84 телефонлари орқали справкалар олиш мумкин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МЕҲНАТ БЎЛИМИ

қурувчи ихтисосига эга бўлган ёлғиз эркак ва аёлларни ҳамда бошқа турли касбдаги кишиларни «КАМГЭСЭНЕРГОСТРОЙ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА

ТАШКИЛИЙ РАВИШДА ИШГА ЮБОРАДИ

ШАРТНОМА МУДДАТИ — 2 йил;

«ТЮМЕНЬСТРОЙПУТЬ» (Узоқ Шимол райони) қурилиш-монтаж ишлаб чиқариш бирлашмасига (қурувчи касбидаги кишилар).

ШАРТНОМА МУДДАТИ — 3 йил.

Жўнаб кетувчилар уй-жойларини бронлаштириш ҳуқуқига эга бўлиб, уларга суткалик, иш жойига етиб бориш ва шартнома муддати тугагач яна ортга қайтиш йўл харажатлари, бир йўла қайтариб олинмайдиган ёрдам пули тўланади. Ташкилий равишда иш жойига етиб борганлар қулай ва шинам ётоқхоналар билан таъминланадилар.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин: Ангрен, Олмалиқ, Бекобод, Чирчиқ ва Янгийўл шаҳарларида ишга жойлаштириш бюросига, РАЙОН МАРКАЗЛАРИДА—шаҳар ва район вакилларига, Тошкент шаҳрида—Привокзальная кўчаси, 30-уй, меҳнат бўлимига (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати; 2, 3, 16, 22, 60, 80, 106-автобусларнинг «Вокзал» бекати). Телефон 55-74-77.

БИЗНИНГ БИРИНЧИ ШАХСИЙ ТРАНСПОРТИМИЗ

БОЛАЛАР АРАВАЧАЛАРИНИ ТЎҒРИ, ҲОЗИРЧА КАТТАЛАР БОШҚАРИШАДИ. ЛЕКИН КАТТАРОҚ БЎЛИШИМИЗ БИЛАН УКАЖОН ЁКИ СИНГИЛЖОНЛАРИМИЗНИ АРАВАЧАДА ЎЗИМИЗ САЙР ЭТТИРАМИЗ.

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН ТАКОМИЛЛАШГАН АРАВАЧА (оч сариқ, қизил, жигарранг) —
баҳоси — 42 сўмдан 95 сўмгача
ЙИҒИЛАДИГАН САЙР АРАВАЧАЛАРИ—
баҳоси — 23 сўмдан 28 сўмгача.

КИЧКИНТОЙЛАРГА АТАЛГАН БУ АРАВАЧАЛАР «ТАШКУЛЬТТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДА СОТУВГА ҚЎЙИЛГАН.

МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:
3—Қорақамиш массиви;
4—Қўйлиқ бозори;
5—Госпиталь бозори;
5/1—1 Май бозори;
8/2—«Дўстлик» ярмаркаси;
9/1—Олой бозори;
13/4-турар-жой шаҳарчаси;
16/1—Сергели массиви савдо маркази.
«ТАШКУЛЬТТОРГ» (телефон 91-18-79).
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг
Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли
2-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олиб борилади.

Ўқиш муддати — 6 ой, ойига 70 сўм стипендия тўланади.

Ўқишга қабул қилинганлар формали кийим-бош (50 процент қийматида) билан таъминланадилар, трамвай ва троллейбуслардан бепул фойдаланадилар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, «Пионер» кўчаси, 4-уй, кадрлар бўлими (4, 9, 11-трамвайлар; 2, 6, 11, 16-троллейбуслар; 2, 3, 33, 34, 50, 54, 70, 77, 80-автобусларнинг «Пионер кўчаси» бекати)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

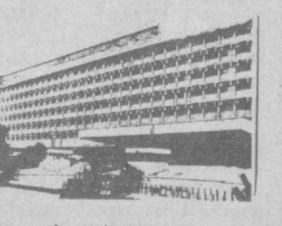

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

● МТ 1

9.00 «Время». 9.45 СССР халқ рассоми В. Фаворский. 10.25 «Нон — менинг тақдирим». Илмий-оммабоп фильм («Киевнаучфильм»). 10.40 «Дунё ва ёшлар». 11.15 «Софья Ковалевская». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 12.25 «Концерт залида — мактаб ўқувчилари». 13.10 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Саксонинчи йиллар коммунистлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 16.20 «Рус тили». 16.55 «Эрмитаж». Рембрандт. 5-кўрсатув. 17.25 Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 17.40 Л. Кассиль қаҳрамонлари экранда. «Таборлик дўстлар». Бадиий фильм («Союздетфильм»). 18.45 «Шу куннинг почтаси». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Мультипликацион фильм. 19.40 Баскетбол. Европа чемпионларининг кубоги. Эркаклар. «Реал» (Мадрид) — «Жальгирис» (Каунас). Испаниядан олиб кўрсатилади. 20.20 «Софья Ковалевская». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «ВРЕМЯ». 22.05 «Салом, бу Бедуля гапиряпти..» Телевизион ҳужжатли фильм («Экран»). 23.00 «Дунё воқеалари». 23.10 «Сан-Ремо фестивалида».

● МТ II

18.30 Янгиликлар. 18.50 Саргузашт фильмлар экрани. «Республика хазинаси» («Мосфильм») 20.05 «Иркутск билан 10 минут». Ҳужжатли фильм (Ғарбий Сибирь кинохроника студияси). 20.15 «Дебют». Асият Қумратова куйлайди. Махачқаладан олиб кўрсатилади. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 «Мўъжизасиз-мўъжизалар. 21.30 «ВРЕМЯ» 22.05 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Спартак».

● ЎзТВ 1

18.00 Янгиликлар. 18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 18.40 «Энг кучли нима?» Мультфильм. 18.50 «Ноз-неъмат бунёдкори» 19.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Ленин ҳақида ҳикоялар». 19.30 «АХБОРОТ» (рус.). 19.45 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА! «Атеистик тарбия — идеология ишининг таркибий қисми». 20.15 «Марканоль кўли». Манзарали фильм. 20.30 «АХБОРОТ». 20.50 «Мақом кечаси. (такрорий). 21.30 «ВРЕМЯ» 22.05 «Кино оламида». Кўрсатувни киношунос Ҳ. Акбаров олиб боради. 23.05 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.15 МТ II. 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 «Алангали йиллар кишилари». Телефильм. 17.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар (такрорий). 18.15 Биология. Ирсиятнинг хромосом назарияси. 18.45 «Ленин баҳори». Адабий композиция. 19.15 Ўзбек мактабларида рус тили. «Она—энг азиз сўз». 19.45 Ритмик гимнастика. 20.05 «Опера театри солистлари». 20.45 Реклама. 21.00 «Ҳушёрлик — ҳаёт мезони». 21.30 МТ II.

Р. — 08640. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1565. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12